

Mourts Reportage

Mourts Reportage blev først og fremmest skrevet af Edward Winslow (1595 - 1655). Dog mener mange, at William Bradford (1590 - 1657) har forfattet det meste af den første del, der beskriver, hvad der skete fra november 1620 og et år frem. Den handler om, hvordan "pilgrimmene" nåede frem til Cape Cod med skibet Mayflower efter næsten 3 måneders sejlads fra Plymouth i Sydengland, hvordan de begyndte deres udforskning af kysten og kom igang med deres bosættelse, som de navngav New Plymouth efter byen i England, og ikke mindst hvordan deres relationer med indianerne udviklede sig frem til den høstfest, der siden er blevet kendt som *The First Thanksgiving*.

Oversætteren har ansvaret for konkret at notere William Bradford for første del, der omhandler perioden fra ankomsten og frem til marts 1621 med valget (genvalget) af master John Carver som guvernør, og derefter Edward Winslow for den resterende del fra april til december 1621.

Skriftet udkom i London i år 1622 med en lettere omskrivning af udgiverens navn George Morton (heraf titlen *Mourt's Relation*). Det er George Mortons reportage i den forstand, at han har stået for udgivelsen, ikke for det skrevne. Han har været professionel bogtrykker, og måske endda indehaver af et trykkeri. Det er sikkert heller ikke uden betydning, at han blev William Bradfords svoger. Deres respektive hustruer var søstre.

Min oversættelse af *Mourt's Relation* baserer sig på en universitetsmikrofilm (Ann Arbor University, Michigan, USA) i facimile udgave efter *Massachusetts Historical Society's* oprindelige samlede udgave fra 1800 - tallet af engelske primærkilder fra 1600 - tallet og videre frem. Af referencemæssige grunde er den oprindelige paginering herfra bibeholdt i parentes efter min almindeligt fortløbende.

De tematiske og andre parenteser er tilføjet af oversætteren for at bidrage til læsevenligheden og forståelsen. &c er bibeholdt for sjov. Det er den tids etcetera eller osv.

Indhold

03(409)	DEN SOCIALE KONTRAKT
04(410)	FØRSTE UDFORSKNING
05(411)	Indianere med hund
06(412)	Dejligt friskt vand
07(413)	Gravene
08(414)	Flere grave
09(415)	Det gamle fort
10(416)	WILLIAM BRADFORD GÅR I FÆLDEN + Hjemme igen
11(417)	ANDEN UDFORSKNING
12(418)	Cold Harbour
13(419)	Tre fede gæs + Kanoen + Cornhill og flere fødevarer
14(420)	DEN HÅRDE FROST + Gruppen deles
15(421)	Den særlige grav
16(422)	De to wigwams
18(424)	Hvad nu? + HVAL TAGER SOLBAD
19(425)	Beslutning efter mange overvejelser
20(426)	Thievish Harbour + Peregrine og Francis Billingtons søn
20(426)	TREDJE UDFORSKNING

- 22(428) INDIANERNE + Vi deler os
23(429) Grindehval og delfiner + Hvad det var, indianerne havde haft gang i + De to grupper mister kontakt med hinanden
24(430) DEN STORE BEGRAVELSESPLADS + DEN FORLADTE INDIANERBOPLADS + De to grupper får igen kontakt med hinanden
25(431) De uhyggelige skrig + ANGREBET
27(433) De 18 pile
28(434) DEN FAREFULDE SEJLADS
29(435) Den velkomne ø + GUD KOMMER TIL HJÆLP
31(437) Mange overvejelser igen
32(438) SITUATIONENS ALVOR TRÆFFER BESLUTNING + Bosættelsen anlægges: Start
33(439) JULESTORMEN OG DEN DØDFØDTE DRENG
34(440) CHRISTMAS DAY + Kanonen + OPMÅLING AF GRUNDE
35(441) Røgskyer fra indianernes bål + Kaptajn Miles Standish og ørnen
36(442) Et stort hav
37(443) Husbyggeriet begynder + William Bradford skadet + To af vore folk farer vild
39(445) LØVERNE + Det dyrkede vandområde
40(446) BRAND I FÆLLESHUSET + Fadeburet etableres
41(447) JOHN GOODMAN OG ULVENE + Provianten fra Mayflower bringes i land + To indianere observeret
42(448) 12 INDIANERE PASSERER TÆT FORBI BOSÆTTELSEN
43(449) DER ETABLERES MILITÆRT BEREDSKAB
44(450) SAMOSET, DEN ENGELSKTALENDE VILDE
46(452) En vis kaptajn Hunt
47(453) Samoset kommer igen sammen med fem andre
48(454) SAMOSET VIL IKKE GÅ
49(455) Mødet om militærstrategi afbrydes + SQUANTO, MASSASOYT OG QUADEQUINA
50(456) EDWARD WINSLOW FORHANDLER MED MASSASOYT
51(457) DER UDVEKSLES GIDSLER FØR TOPMØDET MELLEM SAGAMORE MASSASOYT OG VORES GUVERNØR JOHN CARVER
52(458) FREDSAFTALE MELLEM OS OG MASSASOYT + MASSASOYT OG HANS FØLGES FREMTONING
53(459) Quadequina bliver også trakteret + Massasoyts kniv og trompeten
54(460) GODT NABOSKAB
54(460) Squanto hjælper os i gang med at dyrke majs
55(461) Squanto fanger ål til alle + master John Carver genvælges til guvernør
56(462) TUREN TIL MASSASOYTS BY + BUDSKABET TIL MASSASOYT
58(464) Namaschet
59(465) Vi slår lejr ved fiskegårdene
60(466) Flere vilde slutter sig til ekspeditionen + De to overlevende
61(467) Refleksion over de nye oplevelser
62(468) Pakanokick
63(469) Møde med Massasoyt + MASSASOYTS SVAR PÅ VORES BUDSKAB
64(470) DET BLEV SENT + DAGEN EFTER
65(471) Vi tager afsted + Huset
66(472) Notat til Plymouth + DEN UBEHAGELIGE VILDE

- 67(473) Hahahah
 68(474) REJSEN TIL KONGEDØMMET NAUSET
 69(475) Sachem Lyanough den gamle kvinde
 70(476) De påtrængende vilde + SACHEM ASPINET OG HANS KRIGERE KOMMER MED DRENGEN
 71(477) De skræmmende narrohigansets + SACHEM LYANOUGH OG DE DANSENDE KVINDER
 73(479) REJSEN TIL KONGEDØMMET NAMASCHET + EN VIS COUBATANT + COUBATANT UDVISER TRUENDE ADFÆRD
 74(480) Der indkaldes til Fællesmøde
 75(481) TERROR ELLER FOREBYGGENDE FORSVAR
 77(483) EKSPEDITIONEN TIL MASSACHUSETS
 78(484) HUMMERGILDE PÅ STRANDEN + PÅ OPDAGERFÆRD
 79(485) Områdets kvinder
 80(486) TISQUANTUMS BARSKE FORSLAG + Gode muligheder for havne
 82(488) BREV TIL EN VEN HJEMME I OLD ENGLAND
 83(489) THE FIRST THANKSGIVING
 84(490) Frygtblandet kærlighed + Klimaet, floraen og faunaen
 85(491) Reklame + *The Fortune* ankommer
 86(492) Det gods, der skal til Old England
 87(493) NOGLE NYTTIGE RÅD
 88(494) E.W.: Edward Winslow
 88(494) PS (Det tunge skyts med grundtekstens engelske data, jvf. s. 43 (449))

1 (407)

William Bradford

En Reportage eller Dagbog om udviklingen af en bosættelse grundlagt i Plymouth New England

Onsdag den sjette september 1620 slap vi endelig med en frisk vind fra øst/nordøst afsted fra Plymouth (Old England). Vi havde nydt godt af adskillige venners respektfulde og venlige gæstfrihed i denne by, og efter mange fortrædeligheder og brølende storme fik vi, ved GUDS Forsyn, landkending ved dag gry den niende november samme år. Vi mente, det måtte være Cape Cod, hvilket da også senere viste sig at være tilfældet, og humøret steg og steg, som det dukkede frem, især da det prægtige landskab med skov helt ned til havet kom til syne. Det gjorde os så glade, at vi straks sammen måtte lovprise GUD, som havde forundt os igen at se land.

Derefter satte vi kurs mod syd/sydvest, da vi satsede på at komme frem til en flod godt og vel halvtreds kilometer længere mod syd, men med vinden stik imod os om natten, vendte vi om og satte igen kurs mod the Bay of Cape Cod, og den 11. november kastede vi anker i denne bugt, der er indbydende og gør det ud for en god havn. Den er

cirkelformet, når man ser bort fra indsejlingen, der er omkring syv kilometer fra bred til bred. Helt ud til havet er der skovkrat med eg, fyr, enebær, sassafrasnød og anden sødtduftende skov. Som

2 (408)

havn kunne den så let om ingenting rumme tusindvis af større skibe.

Her forsynede vi os med brænde og vand og opmuntrede vore folk, mens sluppen blev klargjort til at sejle langs kysten på udkig efter et passende sted for en bosættelse.

Aldrig nogensinde havde vi set så mange andefugle, og hver dag så vi legende hvaler lige i nærheden. Vi ærgrede os over, at vi hverken havde fartøj eller grej til at fange dem, ellers kunne vi være vendt hjem stenrige. Skipper og næstkommanderende og flere andre, der havde erfaringer inden for fiskeri, var sikre på, at der her var hvalolie til en værdi af mindst £ 3.000 eller måske £ 4.000. De havde planer om til næste vinter at tage på hvalfangst her i stedet for ved Grønland.

Vi forsøgte forgæves at fange torsk, men dem var der ingen af. Der er helt sikkert mange i sæsonen.

Al den tid vi lå for anker her, fangede vi heller ikke andre fisk, kun nogle få og små helt inde ved kysten. Vi fandt store, fede blåmuslinger, med perlemorsglinsende indersider, men dem holdt vi os langt væk fra. De, der havde forsøgt sig, var alle blevet syge, det være sig søfolk som passagerer. Muslingerne fik dem til at kaste op og gav dem tyndskid, men de kom sig dog hurtigt igen.

Bugten er næsten cirkelrund, så vi sejlede hele kompasset rundt, før vi kastede anker. På grund af ringe vandstand, måtte vi holde os 12 - 1300 meter fra kysten, hvilket var yderst negativt for os, fordi vore folk for at komme på land blev tvunget til at vade et par stenkast, med det resultat, at mange fik hoste og blev forkølede, da det blev hundekoldt om natten.

(DEN SOCIALE KONTRAKT)

3 (409)

Mens vi dagen før endnu ledte efter et sted at kaste anker, kunne vi ikke undgå at lægge mærke til, at visse personer åbenbart ikke var til sinds at arbejde for alles vel, men tværtimod viste tydelige tegn på klikedannelser. Derfor blev der hurtigt taget initiativer til i fællesskab og gensidig respekt at grundlægge et fælles forbund og udarbejde en kontrakt om, at det gjaldt om at stå sammen her og underordne sig en ledelsesform, som alle skulle være med til at udforme. Ledere af fællesskabet skulle vælges i enighed, og alle skulle skrive under på at ville gå ind for hvert eneste af nedenfor stående ord:

"I GUDS navn, amen. Vi, der underskriver følgende, er de lydige undersåtter af vor ærefrygtindgydende regent og herre King James, af Guds nåde herre over Great Britain, Frankrig og Irland, vor Konge, Troens Forsvarer, &c.

Gud til ære og Den kristne tro til gavn, samt for at ære vor konge og vort land har vi foretaget en rejse med det formål at grundlægge den første koloni i Virginias nordligste egne.

Vi, der er tilstede her, hvor også GUD er, indgår i en højtidelig og fælles pagt for sammen at danne a Civil Body Politic, hvor vi bedre kan ordne, bevare og udvikle de nævnte formål. Samt vil vi i kraft af samme civilorden forordne, indstifte og udforme sådanne

retfærdige og for alle gældende love, forordninger, aktstykker, anordninger og embeder fra tid til anden, som det på det givne tidspunkt findes værende mest passende og belejligst for almenvellet i kolonien: som vi herefter lover skyldig underkastelse og lydighed. Til vittærlighed herfor har vi alle herunder underskrevet med vore navne. Cape Cod den 11. november, året under

4 (410)

vor regent og herre King James af England, Frankrig og Irland på 18'ende år og af Skotland på 54. sindstyvende år. Anno Domini 1620."

(Denne Pagt blev underskrevet af enogfyrre af de femogtres voksne mænd der var ombord på Mayflower. Rækkefølgen er ikke tilfældig:

John Carver, William Bradford, Edward Winslow, William Brewster, Isaac Allerton, Myles Standish, Samuel Fuller, Christopher Martin, William Mullins, William White, Richard Warren, John Howland, Stephen Hopkins, Edward Tilley, John Tilley, Francis Cooke, Thomas Rogers, Thomas Tinker, John Rigsdale, Edward Fuller, John Turner, Francis Eaton, Jams Chilton, John Crackstone, John Billington, Moses Fletcher, John Goodman, Degory Priest, Thomas Williams, Gilbert Winslow, Edmund Margesson, Peter Browne, Richard Britteridge, George Soule, Richard Clarke, Richard Gardiner, John Allerton, Thomas English, Edward Doty, Edward Leister)

Den selv samme dag landsatte vi, så snart det var muligt, femten - seksten veludrustede mænd plus endnu et par stykker til at samle brænde, som vi helt var udgået for. Disse skulle endvidere have øjnene åbne for landskabets beskaffenhed og hvilken befolkning, man kunne komme ud for.

De registrerede, at der var tale om en smal landtange med bugten til den side, hvor vi lå for anker, og havet til den anden side. Der var klitter, som mindede om de hollandske, bare meget bedre. Et spadestik nede var jorden sort og af god beskaffenhed. Det hele skovklædt med eg, fyr, sassafrasnød, enebær, birk, kristtjørn, vildvin, lidt ask og valnød. For størstepartens vedkommende åben skov uden underskov, velegnet både til at gå og ride i.

Ud på natten vendte vore folk tilbage uden at have observeret et eneste menneske eller nogen som helst bebyggelse. Vores båd var nu lastet med enebær, der afgav en kraftig sød duft. Vi anvendte næsten udelukkende dette som brænde, mens vi lå for anker her.

Mandag den 13. november søsatte vi sluppen med det formål at trække den på land og reparere den. Det havde været nødvendigt at skære den op i flere stykker for at få plads til den på mellemdækket, hvor den var blevet overbelastet, fordi den havde været benyttet til overnatning. Vorer tømrer sagde, at der ventede mindst et par ugers arbejde med at få den klargjort og tætnet.

Vores folk vadede i land for at forfriske sig, og vore hustruer vaskede tøj i frisk kildevand, hvilket var yderst tiltrængt.

(FØRSTE UDFORSKNING)

Og mens vi således lå underdrejet, idet vi håbede, at vore slup

5 (411)

med lidt held kunne være klar på fire til seks dage, ja, så skred tømrerens arbejde kun langsomt frem. Situationen gjorde nogle af vore folk frustrerede, så de ivrede efter at forcere situationen og tage ind i landet nu og her, hvilket ikke var ufarligt, fordi de jo så ikke ville have sluppen med, og ville være henvist til kun at kunne have de forsyninger med sig, som de kunne bære på ryggen. Men afsted ville de. Da vi kastede anker her, havde vi alle observeret, at der var en flod, som så ud til at åbne sig ind til hovedlandets massiv.

Alle sympatiserede vi med disse ivrige, men det var nu ikke opmuntrende bifald til dette farlige forehavende, der var flest af.

Enden på det blev, at seksten mand blev udstyret med musket, sværd og rustning og med forholdsordrer, direktiver og instrukser. Kaptajn Miles Standish gik i spidsen, fulgt af William Bradford, Stephen Hopkins og Edward Tilley, der var parate med både råd og dåd.

(Indianere med hund)

Vi blev landsat onsdag den 15. november, og da vi, formeret i enkeltkolonne, havde marcheret små to kilometer langs havet, så vi fem eller seks mennesker komme imod os med en hund. Det så ud til at være nogle vilde, og de løb da også ind i skoven, da de så kolonnen og fløjtede af hunden &c. Først troede vore folk faktisk, at det var Master Jones, vores skipper, og nogle af hans folk, for de var jo allerede inde på kysten, men derefter gik det op for os, at det var indianere, og så besluttede vi at marchere efter dem ind i skoven for at forhindre bagholdsangreb.

Da indianerne opdagede, at de blev forfulgt, løb de alt hvad remmer og tøj kunne holde, og vore mænd ud af skoven efter dem i den retning, de var

6 (412)

forsvundet. Men det lykkedes ikke at nå bare i nærheden af dem. Forfølgelsen af dem blev genoptaget efter mørkets frembrud ved at følge deres fodspor. Det var tydeligt, at de var kommet ad samme vej, som de var forsvundet. Og ved et sving lagde nogle af vore folk mærke til, at de var løbet op ad en bakke som for at tjekke, om de blev forfulgt.

Til sidst indhentede natten os dog, så vi fandt det bedst at hvile et passende sted. Tre vagter blev posteret, og resten sørgede i fællesskab for samle brænde til bål og etablere en lejr for natten.

Vi fortsatte ekspeditionen næste morgen torsdag d. 16. november så snart dagslyset gjorde det muligt at se sporene. Vi fulgte dem, til vi var kommet rundt om pynten af en langstrakt bugt. Her kunne vi se, at de var fortsat ind i en anden skov, og vi gik efter samme vej, da vi regnede med på den måde at finde nogle af deres tilholdssteder. Men selv om vi marcherede gennem grenværk og buskads, op ad bakker og ned i dale, og fik hele vores udrustning totalt ødelagt på den måde, ja, så kom vi end ikke i nærheden af nogen, ej heller så vi spor af deres huse. Frisk vand var der ikke noget af. Det havde vi ellers i høj grad brug for, da vi hverken havde øl eller drikkevand med os. Vores eneste proviant bestod af kiks og hollandsk ost samt en lille flaske snaps, så var der nogen, der tørstede, var det os.

(Dejligt frisk vand)

Ved ti - tiden nåede vi en dyb dal med krat og højt græs over det hele. Midt i det hele fandt vi små stier eller noget, der lignede. Der så vi et rådyr og fandt kilder med frisk vand, hvilket mildest talt var særdeles velkomment. Vi lod hvilen falde på os og drak her vores første New England vand, og nød det, som drak vi vand for første gang i vores liv.

Da vi på den måde var kommet til kræfter, satte vi

7 (413)

kurs stik syd for at komme ud til kyststrækningen i bugten. Her lavede vi kort tid efter bål, så de på skibet kunne se, hvor vi var, og at vi havde styr på tingene. Så fortsatte vi mod den flod, som vi regnede med at finde i det område.

På vores vej gennem endnu en dalstrækning så vi en dejlig og klar lille sø med friskt vand. Den var sådan cirka et geværskud i bredden og dobbelt så lang. Her voksede også mange smukke vinplanter. Et habitat for jagende rovfugle og rådyr. Der var endvidere mange sassafrasnøddetræer. Længere fremme kom vi til et helt fladt landskab, omkring tyve hektar stort, lige til at sætte plov i. Der var forskellige tegn på, at indianerne på et tidligere tidspunkt havde dyrket deres korn her.

Nu var der nogle, der mente, at det ville være bedst at komme ned til havet igen og fortsætte på selve stranden, fordi de regnede med, at vi var i nærheden af floden. Denne ændrede kurs udtrættede nogle af vore mænd, så de haltede bagefter.

(Gravene)

Vi ventede og hankede op i dem, tog igen vejen ind over land, hvor vi opdagede en mindre sti, der førte hen til nogle sandbunker, hvoraf en var dækket med gamle måtter. På toppen af den var der placeret en slags morter af træ, og der lå en lerkrukke i et lille hul nedenfor. Vi funderede over, hvad det mon kunne være, og gav os til at grave. Så dukkede der en bue frem, og hvad der lignede pile, men det hele var pilråddent. Vi regnede ud, at der måtte være mange andre genstande at finde, men da det så ud til at være grave, lagde vi det fundne tilbage igen og ordnede alt, så det blev, som da vi fandt det, idet vi lod resten være urørt. Det ville være helligbrøde at plyndre deres gravlægninger.

Så gik vi videre og kom frem til nogle stubmarker, hvor der lige var blevet høstet afgrøder. Her var der mange

8 (414)

valnøddetræer, bugnende fulde af nødder og enorme forråd af jordbær. Vinranker var der også.

Og nu vi kom gennem flere marker, der var noget mindre. Fremme ved endnu en nyhøstet mark fandt vi fire - fem gamle planker, der var sat sammen. Vi fandt også en enorm skibskedel fra et skib, der måtte have været europæisk.

(Flere grave)

Her var der endvidere en sandbunke af samme slags som dem, vi allerede havde observeret, blot med den forskel, at denne bunke var lavet for ganske nylig. Vi kunne se, hvordan sandet var klappet fast af menneskehænder. Den afdækkede vi. Indeni var der en lille gammel kurv, fyldt med den dejligste majs, og som vi gravede videre, dukkede en

splinterny flot kurv frem, fuld af meget udsøgte nyhøstede majsokolber, vel omkring 36 prægtige kolber, nogle gule, andre røde og andre igen i blålige nuancer. Det så vældig flot ud. Kurven var rund og smallest for oven. Den så ud til at kunne rumme, hvad der svarede til en hundrede liter, og vi skulle være to om at løfte den. Den var yderst smuk med særdeles komplicerede mønstre. Mens nogle stykker var travlt optaget af dette, var alle andre posteret i en cirkel rundt om for at holde vagt.

Vi var længe i vildrede med, hvad vi skulle stille op med det hele, ikke mindst kedlen, men efter en længere palaver, besluttede vi til sidst at tage både den og så meget korn, vi kunne slæbe, med os. Fandt vi så frem til nogen af ejerne og kom i kontakt med dem, når sluppen var klar, ville vi give dem kedlen igen og yde erstatning for kornet.

9 (415)

Så vi tog alle majsokolberne og kom en hel del løs korn i kedlen, arrangeret således, at to mand kunne bære den på en stang mellem sig. De, der havde plads til overs, fyldte også lommerne. Resten gravede vi ned igen, for vi havde for mange våben med til at kunne slæbe mere.

(Det gamle fort)

Ikke langt derfra kom vi frem til resterne af et gammelt pallisadefort, som vi gik ud fra var opført af kristne mennesker. Det lå lige ud til noget, vi mente var en flod, hvilket viste sig at være korrekt. En flod, der netop her blev delt i to af en banke. Som vi stod lige ved munden, kunne vi se, at flodarmen nærmest os var mindst, mens den modsatte var dobbelt så bred og mindede om en naturlig havn. Vi fandt aldrig ud af, om det drejede sig om en ferskvandssø eller bare var en indsø af havvand. Vi havde nemlig aftalt kun at være på ekspedition i to døgn. Derfor vendte vi om og lod videre opdagelsesfærd afvente, at vores slup blev klar. Dog nåede vi at spotte to kanoer, en på hver sin side af floden. Vi troede ikke vore egne øjne, før vi kom helt hen til den ene.

Ved ferskvandssøen, som det viste sig at være, slog vi lejr for natten med et kæmpestort bål og byggede et shelter i vindretningen mod os. Tre vagtposter sørgede nidkært for at passe på os. De måtte stå ret op og ned under hele vagten med deres tolv - femten cm høje langsomt brændende fakler. Det blev en meget regnfuld nat.

10 (416)

(WILLIAM BRADFORD GÅR I FÆLDEN)

Næste morgen, fredag den 17. november, sænkede vi kedlen i søen og gav gevæerne en overhaling. De fleste af dem var blevet så våde, at de ikke var meget bevendt. Derefter brød vi op og gik igen ned til skovens kystlinje for at komme hjem, men her blev vi i tvivl og forvirrede og fór vild. Mens vi vandrede om på må og få, stødte vi på et ungt træ, der var bøjet ned i en bue med nogle agern spredt ud på jorden. Stephen Hopkins forklarede, at det var en fælde, beregnet på rådyr eller lignende. William Bradford (jeg) sluttede bagtrop. Da jeg nåede frem og så de andre stå dér, blev jo også jeg nysgerrig, og alt som jeg gik rundt, gav det pludselig et ryk opad. Jeg var fanget ved mit ene ben. Det viste sig at være en særdeles finurlig indretning med reb, som indianerne selv havde fremstillet og med en løkke så kunstfærdig, som kun den bedste rebmager i England kunne fremstille den, og så lignede den ovenikøbet vores egne til forveksling. Den tog vi med os.

Langt om længe kom vi ud af skoven et par kilometer nord for bugten. Her så vi tre råbukke. Havde vi så bare fået fat i en af dem! Vi jog tre fasanpar op, og da vi kom helt ned til bugten, så vi kæmpemæssige flokke af vildænder og gæs, men de blev åbenbart meget bange for os.

(Hjemme igen)

Så fortsatte vi, dels i skoven, dels langs stranden, hvor vi ind imellem gik i vand til knæene. Langt om længe nærmede vi os skibet, og så affyrede vi geværene, hvorefter vores *longboat* blev sendt ud for at hente os. Vi blev budt velkommen på strandbredden af både skipper Jones og skipper Carver og mange af de andre.

11 (417)

Således hjemme igen, udmattede, men velkomne. Vi afleverede vores majs-korn i forråds-kammerets varetægt, så det senere kunne tjene som såsæd, som vi jo ellers ikke kunne få fat på. Det korn var vi meget glade for. Det var som tidligere nævnt vores agt at yde rigelig erstatning for det til området's beboere, så snart vi bare fik anledning til at træffe en hvilken som helst af dem. Sådan forløb vores første rekognoscering.

Hvad nu angår reparationen af vores slup, gik folkene på med krum hals så godt og så hurtigt, de kunne. De skulle både udvælge egnet tømmer, sørge for skafter til værktøjet og save tømmeret, der skulle anvendes til at renovere båden med. Men vi var utilfredse med vores ankerplads, for vi kunne kun komme ind til kysten i langbåden og ud igen ved højvande, så det var virkelig til stor gene for alle at være henvist til at vade i vand til op midt på lårene, eller så til knæene da, for at komme til og fra land. Nogle gjorde det kun, når det var strengt nødvendigt, andre bare for at noget skulle der ske. Men for rigtig mange, om ikke alle, resulterede disse forhold i hoste og forkølelser, som senere udviklede sig til den skørbug, som mange døde af. Vejret var nu ved et pludseligt omslag blevet både stormfuldt og koldt.

(ANDEN UDFORSKNING)

Da sluppen var klargjort - eller faktisk før den var helt færdig, for der manglede endnu, hvad der svarede til to dages arbejde på den - blev fireogtyve udvalgt og udrustet til at foretage en grundigere udforskning af førnævnte floder. Master Jones var interesseret i at komme med, og sammen med ham håndplukkede vi nogle søfolk, så vi ialt kom op på fireogtyve. Vi ønskede at give Master Jones kredit for hans venlighed og gåpåmod, så ham udnævnte vi til at føre an.

12 (418)

Da vi var klar til afgang mandag den 27. november, blev vejret yderst barskt med sidevinde, så mandskabet, fordelt henholdsvis i sluppen og langbåden blev tvunget til at ro til det nærmeste sted på kysten, hvor vinden tillod det, og så vade ind i vand til op over knæene. Så kraftig var vinden, at sluppen tog vand ind og måtte søge i ly for natten. Vi andre kom ind med langbåden og marcherede afsted tolv kilometer, idet vi havde aftalt med sluppens mandskab, at de skulle følge efter, så snart vejret tillod det.

Det blæste og sneede meget hele den dag og natten med, og frosten bed. Nogle af vore nu afdøde folk fik deres banesår her.

(Cold Harbour)

Sluppen ankom næste dag ved 11- tiden, og vi var nu alle klar til at sejle. Da der var god vind, sejlede vi til floden, vi tidligere havde fundet. Cold Harbour kaldte vi stedet. Hurtigt gik det op for os, at den var umulig at navigere på, men muligvis godt kunne anvendes som ly for fartøjer, da vandet her stiger over tre meter ved højvande.

Vi landsatte folkene mellem to vige og gik så omkring otte kilometer langs den største af dem, mens sluppen fulgte med.

Da natten til sidst faldt på, var folkene godt trætte af at trave op af stejle bakker og ned i dybe dale, hvor der lå ca. femten centimeter sne. Master Jones var helt udkørt og opsat på

13 (419)

(Tre fede gæs)

at slå lejr, og det gjorde vi så under nogle spredte fyrretræer, selvom der var de, der hellere havde fortsat. Som tingene nu udviklede sig, fik vi fat på tre fede gæs og seks ænder til aftensmad. Vi åd som soldater, da vi kun havde indtaget meget lidt hele den dag. Næste morgen skulle vi være klar til at gå videre til flodens udspring, fordi vi regnede med at kunne finde ferskvand der.

Men om morgenen kom vi alligevel ikke afsted som planlagt, da mange var misfornøjede ved udsigten til det bakkede terræn og på grund af de dårlige forhold ved at have båden liggende. Derfor tog vi i stedet hen mod den anden vig for at komme over og lede efter resten af det korn, vi måtte efterlade, da vi var her første gang.

(Kanoen)

Da vi nåede frem til vigen, så vi en kano ligge oppe på et tørt sted samtidig med, at vi fik øje på en flok gæs ude på floden. En affyrede et skud og fik ram på et par stykker. Vi satte kanoen i vandet og hentede fangsten og benyttede den derefter til at fragte os over på den anden side, syv - otte stykker ad gangen.

(Cornhill og flere fødevarer)

Efterfølgende marcherede vi hen til det sted, hvor vi først havde fundet korn, som vi kaldte Cornhill. Vi gravede resten frem, og humøret steg.

Et sted lidt derfra, gravede vi også og fandt en flaske olie.

Vi gik derfra til et andet sted, som nogle af os genkendte fra første gang. Her gravede vi også og fandt to - tre kurve fyldt med majs og desuden en sæk med bønner og en hel del dejlige majscolber.

Mens nogle af os gravede disse fødevarer op, havde andre fundet endnu en kornbeholdning, som ligeledes kom frem i dagens lys.

14 (420)

Alt i alt havde vi nu omkring 350 liter, hvilket var nok til såsæd.

(DEN HÅRDE FROST)

Det var utvivlsomt GUDS gode Forsyn, at vi fandt dette korn, ellers havde vi ikke vidst, hvad vi skulle gøre, for vi kunne ikke finde ud af, hvordan vi skulle finde - for ikke at sige mødes med - indianere, med mindre de havde i sinde at komme for at gøre os fortræd. Vi ville efter al sandsynlighed aldrig have opdaget en eneste kerne af alt kornet, hvis ikke vi var taget på vores første ekspedition, for jorden var nu snedækket og frosset så hård, at vi var nødt til med mejsler at hugge ned i en fods dybde og derefter vrikke den op med løftestænger, for vi havde ikke tænkt på at tage andre redskaber med.

(Gruppen deles)

Mens vi var i gang med det, blev det et modbydeligt vejr. Master Jones gav med stor alvor udtryk for det formålstjenlige i at komme ombord på Mayflower, men flere af os andre havde stadigvæk lyst til at udforske noget mere af området og finde frem til indianernes beboelser. Det blev sådan, at de svageste og syge tog hjem med Master Jones og alt kornet. Atten af os blev og overnattede der, hvor vi var kommet til, og aftalte, at sluppen skulle komme igen dagen efter med hakker og spader.

Næste morgen fulgte vi nogle stier og spor, som indianerne benyttede, ind i skovene, idet vi regnede med, at disse passager ville lede os frem til en slags by eller samling af huse. Da vi havde gået en rum tid, faldt vores lys på en meget benyttet sti, omtrent tres cm i bredden. Vi fik ild i alle fakler og gjorde os parate, fordi vi gik ud fra, at vi nu var ganske tæt på, hvor de holdt til. Efterhånden gik det dog op for os, at det bare var en sti, der formodentlig brugtes til at drive dyr sammen, når Indianerne var på jagt.

15 (421)

(Den særlige grav)

Da vi havde marcheret ti kilometer ind i skovene uden at finde tegn på mennesker overhovedet, tog vi tilbage ad en anden vej, og her kom vi til et stort fladt stykke, hvor vi så noget, der lignede en grav, men denne var meget højere og længere, end nogen af dem, vi hidtil havde set. Denne var også dækket med planker af en slags. Vi stod og faldt hen i tanker om, hvad det mon skulle gøre godt for, og besluttede at grave den ud.

Vi fandt først en måtte og neden under den en smuk bue, og så kom endnu en måtte tilsyne og under den igen en 60 cm lang planke, der var fint udskåret og dekoreret med en et tegn, der lignede en krone, bestående af tre grene eller spyd øverst oppe. Mellem måtterne fandt i endvidere skåle, bakker, fade og noget, der lignede smykker. Så dukkede en ny smuk måtte frem, og nedenunder den to bylte, en større og en mindre. Vi åbnede den største og fandt nede i den en større mængde flot og fint malet rødt pulver, og nede i det pulver var der menneskekogler og et kranium. Der sad endnu det fineste lyse hår og noget kød på hovedskallen. En kniv, en sækkenål og to - tre slidte genstande af jern var bundet sammen med det. Det hele viklet ind i en sømandsbluse af lærred og et par stofbukser. Det røde pulver gjorde det ud for en slags balsamering og afgav en kraftig lugt uden at være direkte ubehagelig. Det havde konsistens som fint malet mel.

Vi åbnede så også den mindste bylt. Den indeholdt samme slags pulver og et barns kogler og hovedskal. Omkring benene og andre dele var der viklet snore og

armbånd, fremstillet af fine hvide perler. Der lå også en lille 60 cm lang bue og nogle fremmedartede håndredskaber.

Vi tog flere af de smukkeste ting med os og dækkede ligene til igen.

16 (422)

Så gav vi os til at grave på flere lignende steder, men vi fandt ikke mere korn, intet som helst udover selve gravene.

Hvad nu angik den balsamerede person, var meningerne delte. Nogle argumenterede for, at det måtte være en indiansk herremand eller konge. Andre påpegede, at alle indianere havde sort hår, ja, at der aldrig var set en med brunt eller lyst. Andre igen mente, at der var tale om et kristent menneske med særlig status, som så var død hos dem, og som de havde begravet på denne måde for at ære vedkommende. Endelig var der de, der mente, at indianerne havde dræbt personen, og at begravelsesmåden var et sejrstritual.

(De to wigwams)

Mens vi fortsatte med at strejfe om og lede, opdagede to af vore sømænd to huse, der for nylig havde været beboede, men nu stod tomme. Sømændene var lige kommet ind til os med sluppen. De var bevæbnede, og da det ikke kom en lyd derindefra, gik de ind i et af husene og tog nogle af tingene med udenfor. De turde ikke blive der, men kom hen til os og fortalte, hvad de havde gjort. En syv - otte stykker af os gik med dem og fandt nu ud af, at vi faktisk tidligere var passeret forbi dem inden for skudvidde fra vores kugler eller deres pile.

Husene (wigwams) var fremstillet af unge træer, der stod bøjet med begge ender i jorden. De var runde i formen som en slags lysthus og dækket med tykke og solidt flettede eller vævede måtter helt ned til jorden. Døren málte knap en meter i højden og bestod af en måtte, der kunne åbnes. Skorstenen var et vidt åbent hul i toppen, som var udstyret med en måtte, så man kunne lukke den helt tæt, når man ønskede det. Man kunne stå og gå opret derinde. I midten var der banket fire tynde stave i jorden. Mellem dem lå tynde grene, hvor man kunne hænge sine gryder, når man skulle koge noget. Rundt om bálpladsen kunne man ligge på måtter, som gjorde det ud for senge. Husenes vægge bestod af dobbelte lag måtter.

17(423)

Ligesom på ydersiden var indersiden også helt dækket, blot med friskere og smukkere måtter.

Vi fandt træskåle, bakker, fade og lerkrukker. Håndkurve, fremstillet af sammenbundne krabbeskjolde, og endvidere en engelsk fremstillet spand eller pøs. Hanken manglede, men var i stedet udstyret med to jernhåndtag. Der var andre slags kurve, store og små, finere og grovere. Nogle var kunstfærdigt fremstillet i sort og hvidt med nydelige strukturer. Endelig var der alskens andet husgeråd, og vi fandt to - tre rådyrhoveder. Det ene var helt friskt, så man må formode, at det var blevet dræbt for ganske nylig. Og der var et helt kompagni rådyrklove samlet og sat op, hjortetakker og ørneklør og lignende. Så var der et par kurve fyldt med knuste agern, fiskestykker, og et stykke stegt sild. Vi fandt også en smule silkegræs, samt lidt tobaksfrø og andre for os ukendte frø.

Udenfor var der adskillige bundter af siv og græsser, dunkranse og andet materiale til at fremstille måtter af. I et hult træ lå nogle stykker vildtkød henkastet, som snarere var tiltænkt hunde end mennesker.

Vi tog nogle af de bedste ting med os og forlod husene i den stand, vi havde fundet dem.

Da det nu var ved at blive aften, og højvandet var begyndt at falde, var det om at komme ned til sluppen med alle vore ting og ombord på Mayflower, før natten faldt på. Vi ville gerne have haft nogle perler og andet med til de, der boede i disse huse som tegn på fred og signal om, at vi gerne ville handle med dem. Men det blev ikke til noget, fordi vi så hovedkulds kom væk fra Cape Cod. Men så snart, vi får

18 (424)

mulighed for at mødes med dem, giver vi dem fuld erstatning.

Så meget om vores anden rekognoscering.

(Hvad nu?)

Da vi således nu havde opdaget denne lokalitet, kom det til skarpe meningsudvekslinger om, hvad vi skulle gøre. Nogle havde mange grunde til at mene, at vi skulle blive.

For det første var der en udmærket havn for mindre skibe.

For det andet havde vi her gode dyrkningsarealer lige for fødderne af os. Det fremgik med al tydelighed af de gode afgrøder, vi havde set.

(HVAL TAGER SOLBAD)

For det tredje tydede meget på, at Cape Cod var et godt område for fiskeri. Vi så jo daglig de bedste arter af kæmpemæssige hvaler til udvinding af både olie og ben. De kom tæt hen til vores skibe, og når vejret var godt, svømmede de og legede rundt om os. Der var en, der kom og lå som død på vandet og tog solbad i den varme sol. I lang tid lå vi side om side inden for halv skudvidde, og to af vore lagde an til skud for at se, om hun ville reagere på det. Den førstes gevær gik i to stykker fra kolbe til rør ved første skud, dog kom - takket være GUD - hverken skytten eller andre til skade, skønt der stod folk tæt på. Men da nu hvalen var blevet forstyrret, pustede hun, og borte var hun.

For det fjerde: området virkede tilsyneladende både sundt og sikkert og muligt at forsvare.

Sidste og allervigtigste argument var dog, at vinteren stod for døren med deraf følgende dårligere vejr. Der var altså ikke mulighed for at sejle langs kysten eller foretage yderligere rekognoscering uden fare for at miste mand

19 (425)

og båd, og det kunne i yderste nødstilfælde blive skæbnesvangert for alle, især når man husker på, hvordan vind og vejr skifter her, og pludselige storme opstår. Generelt må man dertil føje, at vort kolde og våde logi i den grad havde udtæret vore folk, næsten ingen kunne for eksempel sige sig fri for voldsom hoste. Hvis vi skulle fortsætte i lang tid på de betingelser, ville manges liv komme i fare og få sygdomme og infektioner til at hænge blandt os. Dog havde vi indtil videre øl, smør og kød og andet forråd i behold, men dette kunne hurtigt få ben at gå på, og så ville vi intet have til vores underhold i det store

arbejde, der lå foran os. Det blev også foreslået, at skibet skulle blive liggende i så lang tid, der var føde til besætningen. Når så forrådet på et tidspunkt slap op, skulle det afsejle. Vi andre skulle så klare os, som bedst vi kunne.

Andre argumenterede ganske indædt for, at vi skulle tage til Angoum, eller Angoum: et sted hundrede kilometer mod nord, hvor de havde hørt, at der skulle være en perfekt havn for mindre skibe som vore, bedre jord og bedre muligheder for fiskeri.

For det andet kunne der ligeså godt der som her være rigtig gode omgivelser, så vi sikkert ikke kom ud for at skulle rykke videre endnu en gang.

For det tredje var der kun ferskvand i småsøer her, og hvem vidste, om der overhovedet ville være noget at finde om sommeren!

(Beslutning efter mange overvejelser)

For ikke at tale om, at dette vand for det fjerde skulle slæbes op ad en stejl bakke. Men for nu at komme videre i teksten: det blev til sidst besluttet at foretage ekspeditioner i selve bugten og under ingen omstændigheder så langt som til Angoum.

Desuden havde Robert Coppin, vores styrmand, kendskab til en større sejlbare flod og en god havn næsten lige over for Cape Cod i bugtens anden

20 (426)

(Thievish Harbour)

hoveddel og det over fyrre kilometer i luftlinje fra, hvor vi befandt os. Det sted kaldte styrmanden og hans folk for Thievish Harbour, fordi en af de vilde, som de havde drevet handel med dér, havde stjålet en harpun fra dem. Dertil skulle ekspeditionen gå, og ikke længere. Det var der bred enighed om.

(Peregrine og Francis Billingtons søn)

Så blev der udvalgt et kompagni til denne tredje ekspedition. Mens nogle var igang med forberedelserne, behagede det GUD at lade Mistress White nedkomme med en søn, der fik navnet Peregrine.

Den 5. undgik vi - GUD være lovet - en overvældende fare. Det var en af Francis Billingtons sønner. Drengen var i sin fars fravær kommet i besiddelse af noget krudt og havde formået at affyre et par skud. Så gik han ind i sin fars kahyt, hvor han vidste der var et ladt jagtgevær. Dette affyrede han så med den følgerkning, at der udbrød ild i en lille halvfylt krudttønde, der lå og flød. Selv om ilden kun var en meter fra sengen på mellemdækket, og der var mange flintesten og andre jernredskaber overalt i khytten, kom - GUD ske lov - ingen noget til, og det skønt der var fyldt med mennesker lige der, hvor ilden opstod.

(TREDJE UDFORSKNING)

Onsdag den 6. december var vore spejdere klar til afgang. Dagen før var vejret for dårligt, men nu skulle det være.

21 (427)

Det var dog først langt op ad formiddagen, at alt var klart.

Ti mand var efter frivillighedens princip nu med på at gå til opgaven, nemlig: Captain Standish, Master Carver, William Bradford, Edward Winslow, John Tilley, Edward Tilley, John Howland, og tre fra London, nemlig Richard Warren, Stephen Hopkins og Edward Doty. Foruden denne gruppe to af søfolkene, John Allerton og Thomas English. Fra skibets stab var to af skippers betroede folk med, nemlig styrmand Clarke og styrmand Cappin, hvoraf sidstnævnte var snigskytte, og endnu yderligere tre sømænd.

Beretningen om denne ekspedition er som følger, nedskrevet af en af deltagerne (William Bradford).

Vi startede som sagt ud onsdag den 6. december i særdeles koldt og barskt vejr. Da vi med sluppen kom fri af vores skib, lå vi mindre end to hundrede meter henne underdrejet ved en sandbanke, som vi først efter lang tid slap væk fra. På det tidspunkt var to blevet meget syge, og Edward Tilley var blevet rigtig godt forkølet. Skytten følte sig dødssyg, men han holdt ud hele dagen og natten med, da han havde sat næsen op efter at gøre gode handler.

Endelig kom vi altså fri af sandbanken og fik sat sejl, og på mindre end et par timer var vi godt på vej langs kysten, hvor havet var roligere. Men det var så koldt, at vandet frøs til is på tøjjet, så frakkerne mange gange virkede, som var de af jern.

22 (428)

(INDIANERNE)

Vi sejlede nu fyrre til halvtreds kilometer langs med kysten, men så hverken flod eller vig. Efter lang tid mødte der os en landtange, der lå fladt ud fra kysten med en sandet odde. Vi holdt kursen mod den og så nu en passende åbning ind i bugten, der var nok fem km på det smalleste sted og omkring femten på en lange ende, men vi valgte at sætte kurs lige ind mod fastlandet foran os og opsætte udforskningen af denne åbning eller indsejling til næste dag.

Da vi driver det sidste stykke ind til kysten, spotter vi ti eller tolv indianere, travlt optaget af et eller andet sort. Hvad det er, kan vi ikke afgøre, men da de nu opdager os, begynder de at løbe frem og tilbage, som om de bærer noget væk.

Vi gik i land fem til ti km væk og havde meget ballade med det, da der var udpræget lavvande overalt.

Da vi kom ind på bredden, lavede vi skyttegrav, satte vagtposter og fandt brænde, hvorefter vi mente os så nogenlunde beskyttede. Vi så røg fra de vildes bål om natten mindre end ti km derfra.

(Vi deler os)

Næste morgen delte vi os, så otte stykker af os tog sluppen, og resten - altså tolv - gik langs med kysten. Vi ønskede at finde denneher flod, men vi så kun bugten, hverken flod eller kløft. Alligevel fik vi noget ud af det. Bugten viste sig at gøre det ud for en lige så god havn som Cape Cod. Ved målinger viste det sig, at man havde otte meter vand under sig ved sejlads her. Og vi inde på land så, at landskabet var jævnt, selvom det sagtens kunne have været mere frugtbart. Vi fandt to ferskvandsbække. De var de første, vi havde set her. Man måtte skræve for at komme over dem. Et sted lå der en stor død fisk i sandet.

23 (429)

(Grindehval og delfiner)

Den kaldes *grampus* (lille grindehval). Ude på sluppen havde de også fundet to døde delfiner i bunden af bugten. De var efter al sandsynlighed blevet kastet op på land af højvandet, og kom så aldrig fri igen på grund af frost og is. De var omkring fire til fem meter lange (*five or six paces long*), havde et fem cm tykt fedtlag, og kød, der mindede om svinekød. Havde vi haft redskaber til det, kunne de have forsynet os med en anelig mængde olie.

Da vi inde på land ikke fandt noget, tog vi videre, og de samme gjorde de i båden.

(Hvad det var, indianerne havde haft gang i)

Vi tog retning mod sandrevlerne, det sted, hvor vi tidligere havde set indianerne. Da vi nåede frem, så vi nu, at det sorte var en grindehval, de havde parteret. Den lå opskåret i alenlange stykker, der var godt og vel tyve cm brede. Her og der så vi stykker, der bare lå smidt tilfældigt, som om de havde haft travlt.

Vi måtte bare udnævne dette sted Grampus Bay, fordi vi fandt så mange grindehvaler her.

Nu fulgte vi indianernes fodspor et godt stykke ind i klitterne. Herinde så vi, at de havde taget vejen ind i skoven lige ved en sø.

(De to grupper mister kontakt med hinanden)

Mens vi nærmede os for at indprente os området, var der en eller anden, der sagde, at han mente, at han kunne se et indianerhus mellem træerne. Derfor gik vi højere op i landskabet for at få et bedre overblik. Og fra nu af var vi ude af kontakt med sluppen, indtil natten faldt på. Det skete ved ni - ti tiden.

Så undersøgte vi stien med lys og lygte, men fandt ingen huse. Vi fulgte en bred sti ind i skoven.

Til sidst kom vi til et sted, hvor der havde været korn, men ikke denne sæson.

24 (430)

(DEN STORE BEGRAVELSESPLADS)

Lige efter kom vi til en meget stor begravelsesplads, hvoraf en del var indhegnet med palisader som på en kirkegård, bestående af tre til fire meter høje stammer, sat så tæt ved hinanden som vel muligt og rammet tres til halvfjerds cm ned i jorden. Indenfor var der helt fyldt med grave, større og mindre. Der var sat stolper rundt om nogle af dem, og andre var der bygget en slags indianerhus over, bare uden måtter. Disse grave så rigere ud, end dem, vi havde set i Cornhill, og alligevel afholdt vi os fra at grave dem ud. Vi kiggede bare på dem og gik igen.

Der var også grave uden for palisaderne, simplere i udformningen.

(DEN FORLADTE INDIANERBOPLADS)

Herfra gik vi videre og fandt flere kornmarker også fra forrige sæson.

Mens vi således strejfedes rundt, faldt vore lygter på fire eller fem indianerhuse, der havde været beboet indtil for nylig. De var uden måtter, men lignede ellers præcis dem, vi havde fundet i Cornhill, dog kunne man se, at det nok var rimelig længe siden, nogen havde boet i dem. Der var kun et par gamle måttestykker og en smule siv tilbage.

Vi fandt også lidt længere fremme to kurve, skjult i jorden og fyldt med knuste agern. Vi troede, det var korn, da vi begyndte at grave, men kastede nu bare jord på igen og gik. Ikke et menneske så vi, mens vi var der. Vi strejfedes frem og tilbage og op og ned, til solen stod lavt. Så satte vi farten op for at komme ud af skovene, så vi kunne få kontakt med sluppen, som vi snart skimtede på meget stor afstand.

(De to grupper får igen kontakt med hinanden)

Vi fik kontakt med dem ved at råbe, og de hastede frem for at komme så tæt på kysten, som det var muligt, da det endnu ikke var højvande.

25 (431)

De var ovenud henrykte for at se os, var blevet urolige, fordi vi i så lang tid havde været ude af syne. Havde regnet med, at vi ville holde os langs kysten hele tiden.

Da nu begge grupper var godt brugte og udmattelsen nær - ingen af os havde fået mad hele den dag -, måtte vi bruge vores sidste kræfter på at sætte en lejr op og overstå det evige besvær med at skaffe brænde.

Det var på plads, samtidig med, at vores båd nåede frem, men så var det også helt mørkt. Vi spiste noget af vores forråd og gik til ro efter at have sat vagt.

(De uhyggelige skrig)

Omkring midnat hørte vi et højt og uhyggeligt skrig. - Til våben! til våben! Det var vore vagtposter, der råbte. Så tog vi affære og affyrede et par skud. Larmen ophørte. Vi forstod snart, at der var tale om et kobbel ulve eller måske ræve, som en kunne fortælle, at han havde hørt i New Foundland.

Vi begyndte at røre på os tidlig morgen ved femtiden (fredag d. 8. december). Et par stykker affyrede deres våben for at finde ud af, om de rent faktisk virkede, uden at tænke over, hvad det kunne have afstedkommet.

Efter morgenbøn gjorde vi os klar til morgenmad og derefter afgang. Meget passende bar vi grejet ned til båden, mens det endnu var halvmørkt. Nogle foreslog dog, at vi ikke skulle bære våbnene derned, mens andre gik ind for det modsatte. Et par stykker mumlede, at de ville vente med at bære deres derned, til de selv skulle gå, men der var nu overhovedet intet mistænkeligt.

Da det endnu ikke var højvandet, endte det med, at de lagde alt grejet og våbnene nede på kysten, og selv kom op igen til morgenmad.

(ANGREBET)

Lidt efter hørte vi pludselig et kraftigt og

26 (432)

mærkeligt skrig. Nogle af os kunne genkende stemmerne fra tidligere, selvom de varierede i tonefaldet. En af vore, der var gået lidt af sides, kom nu løbende og råbte. - De er indianere! Indianere! Indianere! Og så kom pilene flyvende ned over os.

Vore folk løb i fuld fart for at hente deres våben nede på stranden, og det lykkedes ved GUDS gode Forsyn.

Captain Standish affyrede et skud med sin snaphanepistol. En anden gjorde ligeså. Sådan begyndte vores første slag mod indianerne. Da de havde skudt, var endnu to klar, men Standish gav ordre til at afvente, til vi kunne tage ordentlig sigte, for vi vidste ikke, hvor stor en indsats, der ville blive brug for, og der var kun fire af os med parate våben, og vi stod ved vores barrikades åbning, hvor angrebet fandt sted. Det var bedst at forsvare den, så ikke fjenden skulle finde på at avancere her og tage vores våben og grej og få overtaget.

Sluppen bekymrede vi os nu mindre om, men håbede på, at de dernede ville være i stand til at forsvare den. Vi råbte til dem for at få klarhed over, hvordan det stod til. Og de svarede. - Vi er OK! Op med humøret! Så hørte vi tre af deres våben blive affyret, mens resten råbte på ild til deres lunter. En tog en kævle ud af bålet, anbragte den behændigt på sin skulder og gik ned mod dem, hvilket sikkert snart ville tage modet fra vore fjender.

Fjendernes råb var frygtelige, især

27 (433)

når vore løb afsted for at lade deres våben igen. Det lød sådan noget som "*Woach! Woach! Ha! Ha! Hach! Woach!*"

Og aldrig så snart vore mænd var klar ved deres våben, var fjenden også klar til angreb. Bag et træ, på mindre end et halv skuds afstand, stod en muskelstærk mand, der så ret barsk ud, mens han lod sine pile flyve mod os. Det virkede, som om han var deres chef. Nogle så ham affyre to - tre pile, som alle blev undveget. Personen, den ene var tiltænkt, bøjede sig helt forover, så pilen fløj henover ham. Han (indianeren) på sin side klarede tre geværskud uden at blive ramt. Omsider sigtede en - som han udtrykte det - rigtigt på ham, hvilket udløste et helt specielt råb fra indianeren. Og væk var de alle!

Vi optog forfølgelsen et kort stykke vej, idet vi lod seks blive ved båden for at forsvare den. Dette, blot for at understrege, hvor omhyggelige vi var. Så råbte vi alle som én to gange efter hinanden og affyrede nogle skud, før vi vendte om, bare for ligesom at slå fast, at os kunne man ikke sådan tage modet fra eller skræmme. På den måde behagede det GUD at overvinde vore fjender og udfri os.

Vi gættede på, at der nok havde været en tredive - fyrre stykker ud fra den larm, de lavede, men nogle mente dog, at der havde været mange flere. Sagt på en anden måde havde det været svært at skille dem nøjere ud i morgendæmringen mellem træerne, mens de fra deres positioner måtte have set os tydeligt ved bålpladsen.

(De 18 pile)

Vi indsamlede atten af deres pile, som vi har givet skipper Jones i varetægt til at tage med til England, når han returnerer med Mayflower. Nogle af dem havde spidser af messing, andre hjortetakker eller ørneklør.

Der blev uden tvivl affyret mange flere, for de, vi fandt, var næsten dækket af blade, men ved GUDS særlige Forsyn hverken ramte eller sårede nogen af dem os,

28 (434)

selv om mange kom tæt på fra begge sider, og flere af frakkerne, der hang på barrikaden, blev fuldstændig gennemhullet.

Da vi nu havde sagt GUD tak for sejren, var der afgang med båden for sammen at fortsætte ekspeditionen. Vi gav stedet navnet Den første træfning. Det fandt sted lige i midten af Nauset, og om det nu var på grund af sne eller andre ting, at vi ikke opdagede nogen huse, så var vi dog lige midt i, hvor de lå.

(DEN FAREFULDE SEJLADS)

Det var nu hensigten at sejle til den tidligere omtalte Thievish Harbour, hvis vi da ikke kom forbi en mere bekvem havn undervejs.

Der var god vind den dag, så vi sejlede halvfjerds km, men fandt hverken flod eller vig, hvor vi kunne lægge ind. Vejret blev imidlertid dårligt efter et par timers sejlads. Det både sneede og regnede, og midt på eftermiddagen tog vinden til. Havet viste tænder, og rorets hængsler brød sammen, så det ikke duede til noget, men to folk, der stadig havde overskud, klarede paragrafferne ved årene. Bølgerne var blevet så høje, at vi for alvor kom i fare, og som om det ikke var nok, rykkede natten nærmere.

Så sagde skipper Coppin. - Op med humøret! Han havde set havnen. Mens vi nærmede os den, tog stormen til i styrke, og da vi førte storsejl for at komme indad, splintredes masten i tre stykker, så det var lige før, vi havde mistet hele fartøjet. Men, GUD være lovet, vi klarede også dette: vi havde højvandet med os og nåede i havn.

Det viste sig at være et sted,

29 (435)

ingen af os nogensinde havde været i nærheden af, så en vis skipper (netop nævnte skipper Coppin), der først troede, at han kunne genkende det, hang noget med skuffen, og insisterede nu på at lægge roret om mod nord. Det havde været ude med os, hvis vi havde fortsat indad.

(Den velkomne ø)

Trods alt holdt HERREN hånden over os, og vi satte kurs mod en ø ret forude. Tættere på kunne vi se, at den var klippefyldt hele vejen rundt, og selv om nattemørket tog til, behagede det alligevel Det guddommelige forsyn, at vi fik landkending med et sted med sandbund, hvor vores slup kunne ligge trygt og sikkert.

Da det var en fremmed ø, vi var kommet til, var vi på vagt hele natten i regnvejret. Om morgenen gik vi rundt på den uden at støde på en levende sjæl. Her slog vi lejr og blev hele denne lørdag d. 9. december.

10. december. På Sabbaten holdt vi hvil.

Mandag d. 11. december 1620 (Forfædrenes dag) loddede vi dybden ved havnstedet og konstaterede, at det udgjorde en acceptabel havn for ekspeditionen. Vi foretog en grundig rekognoscering og opdagede nu adskillige kornmarker og små rislende bække. Stedet havde en meget optimal beliggenhed.

(GUD KOMMER TIL HJÆLP)

Tilbage på skibet gjorde vi resten af folkene bekendte med de gode nyheder, og det varmede dem om hjertet.

Den 15. dag (i december) lettede vi anker med Mayflower for at tage til det sted, vi havde fundet. Da vi var mindre end ti km derfra, kunne vi ikke nå ind, men var henvist til at tage mod Cape Cod med kurs mod vest og vind fra nordvest.

30 (436)

Men dagen efter, lørdag den 16., behagede det GUD at give os god vind, så vi fortsatte ud mod havet igen (eller snarere ind mod land!) og kom sikkert ind til en vel beskyttet havn. Inden for en halv time skiftede vinden, så hvis bare vi havde tøvet en smule, var vi sejlet direkte tilbage til Cape Cod.

Denne havn ligger i en bugt, der er større end Cape Cod, og omgives af et prægtigt landskab. I selve bugten befinder sig to fine øer, ubeboede og helt skovklædte med eg, fyr, nød, birk, sassafrasnød, vildvin og andre træer, som vi ikke kender.

Man bliver opmuntret af at være her. Der er utallige mængder andefugle af fremragende kvalitet, og der er garanteret også fisk i sæsonen: rokker og torsk. Pighvar og sild har vi allerede nydt godt af. Og der er i massevis af de største og bedste blåmuslinger, vi nogensinde har set. Utallige krabber og hummer i sæsonen.

Den (havnen) har form som en snegl eller fiskekrog.

Mandag d. 13. (må være skrivefejl. Det er d. 18.) sejler vi ind til land sammen med skipper og tre - fire sømænd.

Vi marcherer langs kysten i skovene ti til tolv km uden at se en eneste indianer eller indianerhus. Finder kun steder, hvor der tidligere havde været nogen, samt gamle forladte kornmarker. Ingen sejlbare floder, kun en håndfuld smalle rislønde bække, der alle løber ud i havet med deres dejlige ferske vand.

Jorden er perfekt med frugtbar sort muld et spadestik nede.

Vi kommer forbi et par kæmpestore ret slanke egetræer, fyr,

31 (437)

nød, bøg, ask, birk, hassel, kristtjørn, asp, masser af sassafrasnød og vildvin overalt, kirsebærtræer, blommetræer, samt mange andre, vi ikke kender. Her midt i vinteren finder vi endvidere mange slags urter, blandt andet utallige jordbær, skovsyre, røllike, kørvel, tykbladet ærenpris, liverwort (hepatica: halvmos), brøndkarse og kæmpeforråd af porrer og løg, foruden hør og hamp, der ser ud til at have utrolig stærke fibre. Her er sand, grus og udmærket ler, den bedste i hele verden, fortrinlig til skåle, lige så let at udvaske som havde det været sæbe, store mængder sten, som dog er noget porøse, og ikke at forglemme det bedste drikkevand, vi nogensinde har smagt. Og snart vil bækkene her være fulde af fisk.

Da mange er udmattede hen mod aften, vender vi om og går ombord igen.

(Mange overvejelser igen)

Næste formiddag - det var nu blevet tirsdag d. 19. december - fortsatte vi med udforskningen. Nogle tog ind til land, andre sejlede. Vi fandt området fra i går og en bæk, stor nok til, at vi kunne sejle fem km op ad den. Det viste sig slet og ret at være en

flod. Ved højvande ville en skude på tredive tons kunne sejle her, men ved lavvande var det med nød og næppe, at sluppen kom frem.

Her kunne vi godt have tænkt os at slå os ned. Der var bare det ved det, at det var temmelig langt væk fra fiskeriet, som vi skal leve af. Dertil kom, at det var helt omgivet af skov, så vi ville være i stor fare for de vilde, og vi var for få til at rydde det, der ville være nødvendigt. Derfor fandt vi det opportunt helt og aldeles at forlade dette sted, indtil vi havde større styrke.

Nogle havde større tiltro til sikkerheden ved at bosætte sig på den største ø, så vi tog over bugten, der er ca. otte km bred her, og fandt øen, der viste sig at være ca. tre km i omkreds. Den var helt dækket af skov. Der var intet drikkevand, kun et par vandhuller,

32 (438)

som vi tvivlede på ville have tilstrækkeligt med ferskvand i sommertiden. Og desuden var skoven her så tæt, at vi næppe ville være i stand til at rydde tilstrækkeligt til korndyrkning. Endelig mente vi, at her nok var for koldt for vort korn, og en del af området var meget klippefuldt. På den anden side mente andre, at stedet ville være let at forsvare og derfor være meget sikkert.

Om aftenen, da vi igen var ombord, besluttede vi, at vi næste dag ville slå os ned et af de steder, vi nu kendte.

(SITUATIONENS ALVOR TRÆFFER BESLUTNINGEN)

Det var grunden til, at vi næste formiddag, efter at have påkaldt os GUDS ledelse, faktisk kom frem til følgende: Straks at tage ind til kysten igen for at få det endelige overblik over de to steder, vi syntes passede sig bedst for os. Nu havde vi nemlig ikke mere tid til udforskning eller overvejelse frem og tilbage, da vores proviant var ved at slippe op, især øl skortede det på, og vi havde jo netop passeret den 19. december. Hermed slutter (Tredje udforskning).

(Bosættelsen anlægges: Start)

Efter landgang og et sidste blik på mulighederne, besluttede vi ved simpelt flertal at satse på fastlandet, dette første sted med sin relative høje placering, hvor størstedelen af jorden var ryddet, hvor der har været dyrket korn indtil for få år siden, og hvor en dejlig bæk kommer ned mellem bakkerne. Der var mange dejlige kilder med det bedste drikkevand, og vi får her en havn, hvor vore mindre og større fartøjer vil få gode forhold. De gode fiskemuligheder i denne bugt ikke at forglemme. Der var også ryddet land på den anden side af floden.

På en af markerne er der en høj bakke, som vi udpeger til stedet for vores kanon, der herfra kan holde

33 (439)

det hele i skak. Derfra er der endvidere god udsigt til bugten, langt ud over havet, ja, helt til Cape Cod.

Det største arbejde bliver at skaffe tømmer og brænde, små hundrede meter borte, men så er der til gengæld rigeligt.

Hvem der bor her, ved vi ikke, for vi har nemlig indtil videre ingen set.

Altså slog vi lejr på dette sted, der skal huse omkring tyve af vore folk, som i øvrigt alle var med på at komme i land med det samme og bygge huse.

(JULESTORMEN OG DEN DØDFØDTE DRENG)

Dagen efter - det var torsdag d. 21. december - stormede og regnede det for meget til, at vi kunne komme i land, og de, der havde overnattet derinde, kunne ingenting foretage sig, men var helt gennemblødte, da de i det sparsomme dagslys ikke havde nået eller formået at lave sig tilstrækkelig shelter, der kunne holde dem tørre.

Hele natten igennem havde det regnet voldsomt. Det var så stormfuldt, at sluppen forgæves prøvede at komme ind, fordi de derinde manglede forsyninger.

Den kom dog derindad ved 11 - tiden under stort postyr, men kunne så ikke returnere. Det blæste så kraftigt og var nu et så modbydeligt vejr, at vi blev tvunget til at kappe det anker, vi brugte og derefter placere tre andre ankere i stavnen som modvægt.

Fredag d. 22. stormede det stadig for meget til, at vi kunne komme i land, eller de derinde komme ud til os. Denne morgen nedkom vores madmoder Allerton med en søn, der desværre var dødfødt.

Lørdag d. 23. tog så mange, som bare kunne, ind til kysten for at fælde træ til tømmer og slæbe det hen, hvor det skulle gøre det ud for byggemateriale.

Søndag d. 24. december hørte folkene inde på kysten et skrig fra nogle formodede vilde. Det udløste alarm

34 (440)

og fik alle på deres post, da et angreb måske var under opsejling. Dog blev alt stille igen.

(CHRISTMAS DAY)

Mandag d. 25. Juledag. Vi tog ind til kysten. Nogle fældede træer, andre savede, andre igen flækkede tømmeret, og nogle slæbte det. Ingen slappede af den dag. Men hen mod aften hørtes igen støj fra nogle indianere, hvilket fik os alle til at gribe vores musketter. Der skete dog ikke mere. Så tog vi om bord igen, mens godt og vel tyve personer blev på land for at passe vagtskifterne. Den nat fik vi hård storm med blæst og regn. Der var ekstra rationer drikkevand til alle ombord. Men om aftenen gav Skipper tilladelse til, at vi fik noget øl. De inde på kysten fik aldrig en dråbe.

Tirsdag d. 26. var det så dårligt vejr, at vi ikke kunne tage ind til kysten.

Onsdag d. 27. tog vi igen på arbejde.

(Kanonen)

Torsdag d. 28. december skulle så mange som muligt i gang på bakken, hvor vi havde planer om at bygge en platform til vores kanon. Den ville herfra beherske hele det flade landskab og bugten. Derfra kunne vi se langt ud over havet. Og når vi først fik bygget to husrækker og en regulær gade, ville det hele lettere kunne omgives med palisader.

(OPMÅLING AF GRUNDE)

Allerede om eftermiddagen tog vi fat på at måle op til grundene. Forinden havde vi noteret os, hvor mange familier, vi var, og aftalt med alle enlige, ugifte mænd, at de sluttede sig til en familie efter eget valg, så vi kunne mindske antallet af huse. Da det var ordnet, var vi nede på nitten husholdninger. Større familiehold fik større jordstykke, idet vi beregnede to en halv meter i bredden og

35 (441)

femten meter i længden pr. person. Så blev der trukket lod om, hvor hver enkelt udstykning skulle placeres. Derefter blev der sat pæle.

I første omgang fandt vi denne størrelse tilstrækkelig til huse og haver, så vi hurtigere kunne indhegne dem. Vi måtte handle hurtigt på grund af folks aktuelle svagheder: mange var blevet syge af forkølelser, som de havde pådraget sig på vore ekspeditioner i frost og storm, ligesom andre skrantede noget efter begivenhederne ved Cape Cod, hvor vi vadede i iskoldt vand. Det blev værre og værre dag for dag og var senere årsag til mange dødsfald.

(Røgskyer fra indianernes bål)

Fredag og lørdag skærpede vi os til arbejdet ved at hvile ud, men folkene inde på kysten havde mange problemer og mistede modet på grund af regn og rusk. Også de dage var det stormfuldt og koldt. Vi observerede meget store røgskyer fra indianernes bål. Efter vort skøn var de ca tolv km fra os.

Mandag d. 1. januar (1621) tog vi tidligt på arbejde. Vi blev en hel del forsinkede, fordi vi lå så langt fra land og hele tiden var nødt til at afpasse sejladsen efter tidevandet. Vores skib på 180 tons stak så dybt, fordi den tog meget vand ind, at vi var næsten tre km ude fra kysten, dette set i kontrast til, at et 70 eller 80 tons skib kunne komme ind til kysten ved højvande.

Onsdag d. 3. januar bemærkede nogle af vore folk store indianerbål, mens de var ude og samle tækkehalm til stråtag. Vores folk var helt henne ved indianernes gamle kornmarker, men de så ikke nogen. I det hele taget havde vi ingen set, siden vi kom til denne bugt.

(Kaptajn Miles Standish og ørnen)

Torsdag d. 4. januar tog Kaptajn Miles Standish afsted med fire - fem mand i den retning, hvor der var bål, i et forsøg på at mødes med bare nogle af de vilde. De kom hen til nogle af de huse, der havde ligget ubeboede i lang tid,

36 (442)

og mødte heller ingen nu. Da de kom hjem, skød og dræbte de en ørn, der viste sig at smage godt. Man skulle næsten tro, at det var fårekød.

Fredag d. 5. januar fandt en af søfolkene en levende sild på kysten. Den fik skipper til aftensmad. Vi håber på flere fisk, men indtil nu har vi kun fanget en enkelt torsk. Vi mangler små kroge.

Lørdag d. 6. januar. Skipper Christopher Martin meget syg. Så vidt vi kunne bedømme situationen, var der intet håb om overlevelse, så vi sendte bud efter skipper Carver om at komme ombord og tale med den syge om regnskaberne, som han (skipper Martin) holder styr på.

Det skete dagen efter.

Mandag d.8. januar var en meget smuk dag, og vi tog tidligt på arbejde. Skipper Jones sendte folk ud med sluppen, som han tidligere havde gjort, for at se, om der skulle være fisk. De løb ind i et ikke ufarligt og kraftigt stormvejr ude på havet. Om aftenen returnerede de med tre store sæler og en sjælden god torsk, hvilket bekræftede vores antagelse om, at vi nok inden længe kan fange masser af fisk her.

(Et stort hav)

For en uge siden så Francis Billington fra toppen af et træ på et højt bakkedrag noget, der lignede et stort hav. I dag tog han ud sammen med en af skipperne for at se nærmere på det. De vandrede seks km for så at komme til et stort vand, opdelt i to kæmpesøer. I den største, der havde en omkreds på ca. elleve km, lå en ø, der var lige så lang som en ankerkæde (ca 200 meter). Den mindre ø med en omkreds på fem en halv km. Efter deres skøn var der her tale om fine ferskvandssøer, der havde godt med fisk og andefugle. Det udgik en å fra den ene. Dette sted vil blive en uvurderlig støtte for os til sin tid.

De opdagede syv eller otte indianerhuse men de havde ikke været beboede på det sidste. De blev noget utilpasse ved synet af dem,

37 (443)

da de jo kun var to og bare medbragte et enkelt gevær.

(Husbyggeriet begynder)

Tirsdag d. 9. januar blev en dag med udmærket vejr, og vi tog fat på at bygge vores by med to rækker huse, så vi kan føle os sikre. Vi fordelte ved lodtrækning grundene, hvor byen skal opføres. Der var enighed om, at hver mand for sig skulle bygge sit eget hus efter de forudsætninger, der lå i den vedtagne udstykning, idet vi regnede med, at alle på denne måde ville lægge større iver for dagen, end hvis der blev arbejdet i fællesskab. Forsamlingshuset, som vi fra starten af alle mødtes i før dagens arbejde, var som det første næsten færdigt og manglede kun at blive tækket. Det var cirka 6 meter på hver led. Nu skulle der fremstilles mørtel, mens andre skulle samle tækkemateriale. På den måde blev halvdelen tækket på fire dage. Frost og skrækkeligt vejr lagde os store hindringer i vejen. Det var undtagelsen, hvis vi kunne arbejde mere end halvdelen af en uge.

(William Bradford skadet)

Torsdag d. 11. Under arbejdet i det dejlige vejr kom William Bradford (der skriver dette) slemt til skade med mange smerter, da han blev ramt af noget tømmer på hoftebenet. Man frygtede, at han straks ville dø. Under de tidligere ekspeditioner var han blevet forkølet, specielt i forbindelse med den sidste, og han havde siden haft en del smerter i anklerne. Men han fik det en smule bedre hen under aften og blev efterhånden helt restitueret takket være GUDS barmhjertighed og hans uransalige virkemidler.

Fredag d. 12. Vi gik igang med arbejdet, men var tvunget til at holde inde ved middagstid, da det begyndte at regne.

(To af vore folk farer vild)

Denne dag udsatte to af vore folk os for megen sorg og bekymring. Om morgenen var fire blevet sendt ud for at skære tækkehalm. To af dem, John Goodman og Peter Brown, tog videre til et sted længere væk, da de havde skåret halm hele formiddagen.

38 (444)

De havde aftalt, at to andre skulle bundte tækkehalm, de sammen havde skåret, og så følge efter dem. Som sagt, så gjort. De førstnævnte var omkring tre km fra bosættelsen.

Men da så disse to sidste fulgte efter, kunne de hverken finde endsige høre de to andre, og det til trods for, at de råbte og skreg af deres lungers fulde kraft for at komme i kontakt med dem. Derfor vendte de tilbage til os andre og fortalte, hvad der var sket.

Nu tog skipper Leaver (eller snarere Carver) med tre - fire stykker ud for at lede efter dem, men hørte overhovedet intet til dem. De kom tilbage og fik flere blev sendt ud, men da aftenen nærmere sig, havde ingen endnu hørt en lyd fra dem.

Næste dag blev et dusin bevæbnede mænd sendt ud. De forestillede sig rent faktisk, hvordan indianerne nok havde overrasket de to forsvundne. De afsøgte området i en afstand af fjorten km, men hverken så eller hørte det mindste til dem. Så måtte de returnere. Det hele følte meget ubehageligt for os alle.

De to savnede havde ved middagstid taget deres mad frem for spise, mens de spadsede lidt og slappede af. På den måde kom de lidt væk og hen til en sø. Ved bredden opdagede de et stort rådyr, og da de havde en stor mastiff tæve og en spaniel hund med sig, jagede disse efter dyret, og de fulgte efter, så langt, at de fór vild.

Hele eftermiddagen traskede de gennemblødte omkring, og om natten blev det frost og sne. Det var de ikke klædt på til, og de havde hverken våben eller mad. Dog havde de begge deres segl.

De strejfede oppe og nede og fandt ingen af de vildes beboelser.

Ud på aftenen var de blevet noget forvirrede,

39 (445)

(LØVERNE)

de var meget sultne, og havnen kunne de ikke finde. De måtte nødtvungent i frost og sne udgrave sig en seng i jorden med himlen over sig som dyne. Og så var der noget andet, som fik dem til at stivne af skræk: de hørte, hvad de mente måtte være to løver brøle højt, og det på en og samme gang i lang tid, og der lød også en tredje, som de mente måtte være meget tæt på dem. Det eneste, de kunne finde ud af, var at kravle op i et træ som det sikreste tilflugtssted, skønt det jo kunne vise sig at blive et ulidelig koldt logi.

Derfor stillede de sig ved træets rod, så de kunne klatre op i tide, hvis løverne skulle dukke op. Hele tiden måtte de holde tæven fast i nakken, da hun ellers ville være gået efter løverne. Men det behagede GUD at mage det således, at de vilde dyr holdt sig væk.

(Det dyrkede landområde)

De vandrede frem og tilbage under træet hele natten, der var ekstrem kold.

Så snart det lysnede, fortsatte de og kom fordi mange søer og åer i skovene. På et bestemt sted havde de vilde afbrændt et område, der var næsten fjorten km langt. Det fremstod jævnt som et opdyrket stykke land.

Om eftermiddagen behagede det GUD, at de fra et højt bakkedrag opdagede de to øer i bugten, så den aften kom de hjem til bosættelsen. Da var de lige ved at besvime af bare udmattelse, ja, og kulden havde gjort dem skrupsultne. John Goodman måtte have sine sko skåret fri af fødderne, der var helt opsvulmede af kulden, og der gik lang tid, før han igen var i stand til at gå.

De, der opholdt sig på kysten, blev meget opmuntret over deres tilbagekomst, mens folk på båden var noget flove, da de havde regnet med, at de to var mistet.

40 (446)

(BRAND I FÆLLESHUSET)

Men næste dag (søndag) d. 14. januar, havde de, der var ombord ved sekstiden om morgenen opdaget, at vores store nye forsamlingshus brændte i det meget kraftige stormvejr. De frygtede, at de vilde havde sat ild til det hele, og at de havde gjort det af med de to savnede.

På grund af tidevandet kunne de ikke komme ind lige med det samme, men efter en lille times tid tog de alligevel af sted for at holde sabbat på kysten, som det var blevet foreslået dagen forinden. Det var jo *der*, de fleste opholdt sig nu.

Da de steg i land, fik de den gode nyhed, at de to savnede mænd var kommet, og at huset var blevet antændt af en gnist, der tilfældigt var fløjet ind i tagtækningen. Det hele var futtet af på et øjeblik, men selve tagkonstruktionen fremstod næsten uskadt.

Skipper Carver og William Bradford, hvoraf sidstnævnte var syg og sengeliggende, var i livsfare. Hvis de to ikke var kommet op og ud i en vældig fart, var de sprunget i luften. Men ved GUDS barmhjertighed skete der dem ikke noget.

Sagen var, at forsamlingshuset fungerede som sovesal med mange senge, der stod ganske tæt uden mellemrum, og ved alle var der ladte musketter. Men, pris ske GUD, skete der ingen skade.

Mandag den 15. styrtede det ned hele dagen, så de ombord ikke kunne komme ind, og de på kysten var helt gennemblødte og ude af stand til at udføre noget som helst arbejde.

Tirsdag, onsdag og torsdag var alle flotte solrige dage, som var det april, og de folk, der havde helsen, arbejdede fornøjet.

(Fadeburet etableres)

Fredag den 19. besluttede vi at opføre en barak, hvor vi kunne opbevare vores fælles proviant. Noget var allerede losset og lå klar på stranden, men ved middagstid begyndte det at regne, hvilket umuliggjorde arbejdet.

41(447)

(JOHN GOODMAN OG ULVENE)

Samme dags aften gik John Goodman rundt for at få gang i sine fødder igen. De var endnu i en sørgelig forfatning på grund af kulden, han havde pådraget sig. Ved sin side havde han sin lille spaniel. Lige uden for bosættelsen løb to kæmpestore ulve efter hunden, der søgte ly mellem sin herres ben. Han var tomhændet, men fik så fat i en kæp, kastede den og ramte den ene, hvorefter de begge straks fortrak i fuldt firspring. Men de kom igen. Nu havde han for tilfældets skyld forsynet sig med en hegnspæl, som han stod med i hånden. De to ulve satte sig begge pladask på bagdelen og skar grimasser af ham en tid. Så luntede de af og forsvandt.

Lørdag, 20. opstillede vi barakken til vores fælles proviant.

Søndag d. 21. holdt vi vores møde på land.

(Provianten fra Mayflower bringes i land)

Mandag d. 22. var en smuk dag. Vi arbejdede på husene, og om eftermiddagen bar vi vores madvarer hen til vores nye fælles fædebur. Resten af ugen gik vi på med krum hals på samme måde.

Mandag d. 29. Kold morgen med frost og slud, men senere opholdsvejr. Langbåden og sluppen bragte begge mere af vores fællesgods ind på kysten.

(To indianere observeret)

Tirsdag og onsdag d. 30. og 31. januar. Koldt frostvejr med slud så vi ikke kunne arbejde. Om morgenen så skipper og flere andre to vilde komme fra den ø, der lå nærmest vores skib. Vi fandt aldrig ud af, hvad de havde gang i. Da vi opdagede dem, var de allerede så langt væk, at det ikke nyttede, at vi råbte dem an.

Søndag d. 4. februar var meget våd og regnfuld med de kraftigste vindstød, vi havde oplevet, siden vi var kommet, så selv om vi lå i en værdig god havn, var der alligevel fare på færde,

42 (448)

fordi vores skib lå lettere på vandet nu, hvor godset var losset, og ballasten dermed borte. Samtidig faldt vores puds, som vi havde fremstillet af jord, af husenes ydersider.

Fredag d. 9. fortsatte det kolde vejr, og vi kunne kun arbejde en smule. Om eftermiddagen blev vores lille hus for vore syge antændt af en gnist, som fik fat i taget, men der skete kun ubetydelig skade. Om aftenen fik skipper (Søkaptajn Jones), der var på vej ind til kysten, ram på fem ænder, som han var så venlig at fordele blandt de syge. Han fandt også et prægtigt rådyr, som var dræbt. De vilde havde skåret geviret af, og nu var en ulv godt i gang med at fortære resten. Hvordan rådyret var havnet her, kunne vi ikke greje.

(12 INDIANERE PASSERER TÆT FORBI BOSÆTTELSEN)

Fredag d. 16. var en dejlig dag, dog stadig med nordlige vinde, der førte frosten med sig. Om eftermiddagen var en af vore folk ude for at jage vildt, og da han havde stillet sig i sivene ved en bæk et par kilometer fra bosættelsen, passerede tolv indianere forbi ham i retning af vores bosættelse, og inde i skovene kunne han høre støj fra mange flere. Han skjulte sig, til de var kommet forbi, og løb så alt, hvad remmer og tøj kunne holde, hjem og slog alarm, så folk rundt om i skoven ligeledes returnerede hjem og bevæbnede sig. Men

de så ingen. Dog lavede de et stort bål hen mod aften cirka der, hvor de først var blevet observeret.

Kaptajn Miles Standish og Francis Cook havde efterladt deres redskaber i skoven, da de skulle hjem, men disse blev fjernet af de vilde, inden vore nåede hen for at hente dem.

At de vilde bare sådan var dukket op, gav os anledning til at forstærke beredskabet og holde vore skydevåben og udrustning klar, hvilket sidste, på grund af fugt og regn, var helt ustyrligt svært.

43 (449)

(DER ETABLERES MILITÆRT BEREDSKAB)

Lørdag d. 17. februar. Vi indkaldte til møde tidligt på dagen for at etablere militært beredskab, og Miles Standish blev valgt til at stå for kommandoen, hvis tingene skulle akcellerere.

Mens vi sidder i disse forhandlinger, viser to af de vilde sig på den bakketop, der vender mod bosættelsen, ganske få hundrede meter borte. De gør tegn til os om at komme hen til dem.

Vi gør på samme vis tegn til dem om at komme til os, alt imens vi bevæbner os og holder os parate. Vi sender sågar to afsted over åen hen mod dem, nemlig Miles Standish og Stephen Hopkins. Kun den ene af dem har en musket med sig. Den lægger de nu på jorden synlig for indianerne, som tegn på fred og ønske om forhandling. Men det tøver de vilde med. Så høres der støj fra mange flere på den anden side af bakkedraget, men vi ser ikke nogen.

(Kanonerne trækkes i stilling af sømændene)

Efter denne tildragelse beslutter vi os til at placere vores kanoner på passende steder.

Onsdag den 21. februar kom skipper ind med mange af sine søfolk. Med sig havde de en af de store kanoner, *a Minion* (en kanon på ca. 540 kg med en kaliber på ca. 82 mm og en rækkevidde på over 300 meter). Ved deres hjælp fik vi den trukket op ad bakken, sammen med endnu en, der allerede lå nede på kysten, *a Saker or Sacre* (en kanon på ca 679 kg med en kaliber på ca 88 mm og en rækkevidde på mere end 320 meter) og *two Bases* (kanoner med stykvægt på 91,5 kg og en kaliber på små 32 mm). Skipper havde en smækfed gås med til os,

44 (450)

og vi diskede op med en velvoksen trane, en gråand og en tørret oksetunge, så vi tog godt for os af retterne og bekræftede på den måde vores venskaber.

Lørdag d. 3. marts. Sydlig vind og morgentåge. Hen mod middag dejlig varmt. Fuglene sang så smukt i skoven. Klokker et tordnede det. Det var første gang, vi hørte torden her i landet. Kraftige og store skrald, men kortvarige. En time senere regnede det trist og stille lige til midnat.

Onsdag d. 7. marts. Vind stik øst. Koldt, men pænt vejr. I dag tog skipper Carver sammen med fem andre til de store damme, som formodentlig er gode steder at fiske. Hele strækningen dertil så ud til at være tilholdssted for rådyr, men de så ingen. Derimod så de et mælkehvidt stykke fjerkræ med helt sort hoved.

Denne dag blev der sået havefrø.

(SAMOSET, DEN ENGELSKTALENDE VILDE)

Fredag den 16. marts. En smuk og varm dag. Om morgenen besluttede vi at sløjfe vort militære beredskab. Det havde vi sådan set overvejet tidligere, men det havde de vilde sat en stopper for, som vi allerede har omtalt. Og alt imens vi var travlt beskæftiget med at ophæve beredskabet, blev vi endnu engang afbrudt, for dér stod en af de vilde, hvilket selvfølgelig udløste alarm. Han kom meget uimponeret og helt alene gående langs husene lige hen mod vores forsamlingshus, hvor vi standsede hans fremfærd og forhindrede ham i at fortsætte indenfor, hvilket han viste alle tegn på at have til hensigt med sin frimodige gangart.

Han hilste os *welcome!* Han havde nemlig lært lidt engelsk af nogle englændere, når de kom for at fiske ved Monchiggon.

45 (451)

Han kendte navnene på de fleste af de kaptajner, befalhavende officerer og skippere, der plejede at komme på de kanter. Han snakkede frit fra leveren, så godt han kunne, for at gøre os forståeligt, hvad der lå ham på sinde, og iagttog en beleven og høflig opførsel.

Vi spurgte ind til mange ting. Han var den første vilde, vi overhovedet havde mødt. Han sagde, at han ikke stammede herfra, men fra Morattiggon, hvor han var en af de øverste. Han havde opholdt sig her i området otte måneder (juli 1620 - marts 1621), på et sted, der lå en dags sejlads med god vind eller fem dage over land herfra. Han fortalte vidt og bredt om hele landet i alle enkeltheder, og om deres sagamores eller chefer, om hvor mange de var og hvor stærke.

Da det begyndte at blæse op, kastede vi en rytterjakke hen til ham til at tage om skuldrene, for han var splitternøgen, bortset fra noget læder omkring lænderne, besat med frynser, tyve cm eller lidt længere. Han medbragte en bue og to pile. Den ene pil med hoved, den anden uden. Han var høj og rank. Hans sorte hår var langt bagtil, men kort foran. Helt glatbarberet.

Han spurgte om øl, men vi gav ham snaps og dertil kiks med smør og ost, noget pudding og et stykke and. Alt sammen

46 (452)

noget, han godt kunne lide og havde smagt før hos englændere, som han sagde.

Han fortalte os, at stedet her, hvor vi nu bor, hedder Patuxet, at alle heromkring var døde af en kraftig pest for cirka fire år siden (i 1617), og at der hverken var mænd, kvinder eller børn her længere. Det er grunden til, at vi ikke har set nogen. På den måde er der altså ingen, der kan hindre os i at tage området i besiddelse, eller direkte gøre krav på det.

Hele eftermiddagen udvekslede vi informationer med ham. Vi ville dog gladelig have været af med ham om aftenen, men det var han ikke til sinds. Så fandt vi på, at vi kunne tage ham med ud ombord, hvilket han stillede sig godt tilfreds med. Vi tog ned til sluppen, men da vinden var kraftig, og det var lavvandet, måtte sejlturen aflyses. Han blev i stedet indlogeret hos Stephen Hopkins under behørig overvågning.

Dagen efter tog han afsked og skulle tilbage til the Massasoys, fra hvem han kom. De er vore nærmeste naboer. De er tres krigere, sagde han.

(En vis kaptajn Hunt)

The Nausits (en anden stamme) lige sydøst for dem består af hundrede krigere. Det var dem, vore folk tidligere var truffet på. De er vrede og føler sig meget provokerede af englænderne. De dræbte faktisk otte måneder tidligere tre englændere, og to undslap kun med nød og næppe til Monchiggon. De var Sir Ferdinando Gorges' mænd, fortalte vores vilde gæst os. Han berettede også om en *huggerie*, det vil sige "kamp", som disse opdagelsesrejsende havde haft med the Nausits, og om vore redskaber, der var blevet fjernet ude fra skoven. Vi fik gjort ham forståeligt, at disse skulle leveres tilbage, ellers ville vi selv sørge for det. Disse folk har et meget dårligt forhold til englænderne på

47 (453)

grund af en vis (kaptajn Thomas) Hunt, en skipper, der narrede dem under påskud om at ville handle med dem. Tyve mænd lige netop fra dette sted, hvor vi bor, og syv fra the Nausits tog han med sig og solgte som slaver for £20 pr. mand. Sådan gør kun et nederdrægtigt menneske, der sætter profit i forreste række, selvom det gør stort fortræd.

Lørdag om formiddagen lod vi den vilde mand gå. Vi skænkede ham en kniv, et armbånd og en ring. Han lovede at komme igen om et døgn eller to og så tage nogle af the Massasoyts, vore naboer, med sig. De ville så nok have bæverskind med sig for at handle med os.

Lørdag og søndag. Ganske dejligt vejr.

(Samoset kommer igen sammen med fem andre)

I dag (søndag d. 18. marts 1621) kom den vilde igen. Med sig havde han fem andre høje ranke mænd. De havde hver især et rådyrskind på, og lederen havde et skind af vildkat eller lignende over den ene arm. Ellers bar de fleste lange tætsiddende hoser op til skridtet. Fra skridt til talje noget andet læder. Det hele mindede om løsthængende bukser som dem, irerne går med.

De havde hudfarve som vore engelske sigøjnere. Ingen eller kun meget sparsom skægvækst. Skulderlangt hår, kun klippet kort fortil, nogle andre havde her håret bundet op med en fjer, så man forfra så dens brede side som en vifte. En havde håret arrangeret som en rævehale, der hang ud til siden.

De havde efterladt deres buer og pile 4 - 500 meter fra bosættelsen i overensstemmelse med, hvad vi havde forlangt af ham, der havde været her tidligere.

Vi beværtede dem på en måde, som vi mente, de ville synes om, og de forsynede sig gladelig med vores engelske buffet. De gav indtryk af at ville indgå i venskab

48 (454)

og fordragelighed med os. De sang og dansede og lavede deres tossestreger. I noget, der lignede et pilekogger, som deres øverste havde om livet, var medbragt lidt af deres pulveriserede korn, som de blander op i vand og spiser. Han havde lidt tobak i sin pose. De øvrige røg kun, når han røg. Nogle af dem havde malet ansigterne sorte fra panden til hagen i fire - fem fingres bredde. Andre havde deres egne personlige mønstre.

De medbragte tre - fire skind. Vi var dog slet ikke klar til at handle med dem den dag, men gav til gengæld udtryk for, at de gerne måtte tage flere med, så ville vi handle samlet med det hele. Det lovede de at gøre inden for de næste par dage, og så

ville de lade dem, de havde med sig nu, blive hos os, hvilket vi nu ikke var særlig glade for. Og nu gav de os vores redskaber tilbage, dem, der var blevet stjålet i skoven, mens vore folk var væk.

Da det var sabbat, tog vi afsked med dem så snart, vi kunne komme til det.

(SAMOSET VIL IKKE GÅ)

Men Samoset, vores første kontakt, var enten rigtig syg, eller spillede syg. Han ville ikke tage med de øvrige og blev hos os til onsdag morgen.

Så fik vi ham sendt af sted med besked om at få opklaret, hvorfor de ikke var kommet, som vi havde deres ord for. Vi gav ham en hat, et par sokker, et par sko og et stykke stof til at binde om livet.

Da vi tog afsked med dem på sabbatten, havde vi givet hver enkelt af dem nogle småting, og lidt mere til deres leder. Vores bevæbnede mænd havde så eskorteret dem hen til det sted, hvor de havde efterladt deres buer og pile. Denne vores fremgangsmåde udfordrede dem noget, og to begyndte at snige sig væk, men blev så kaldt tilbage af de andre.

Da de samlede deres pile sammen, sagde vi høfligt

49 (455)

farvel, hvilket de så ud til at blive glade over. Så takkede de os mange gange og gik, idet de lovede at komme igen.

Mandag og tirsdag var det dejligt vejr. Vi gravede grunde ud og såede havefrø.

Onsdag (d. 21. marts) - en strålende varm dag - var det så, at vi fik sendt Samoset afsted.

(Mødet om militærstrategi afbrydes)

Denne dag holdt vi igen møde for at få vores egne love og regler på plads, samt for at tage hinanden i ed angående vores militære strategi, som vi tidligere havde fremlagt til godkendelse. Faktisk var vi to gange blevet afbrudt i vores aktiviteter desangående ved de vildes dukken op. Og denne tredje gang skete det samme.

Da vi nemlig havde været forsamlet en times tid, viste to - tre vilde sig på bakketoppen over for os. Vi syntes, at de spillede med musklerne og viste truende adfærd. Standish gik over åen mod dem sammen med en anden. De tog musketter med. To af matroserne fulgte efter uden sidevåben, men dog med musketter.

De vilde skærpede deres våben og smurte deres pile og buestrengene på en udfordrende måde, men da vore mænd kom nærmere, forsvandt de.

På den måde var vi altså igen blevet afbrudt af dem.

I dag fik vi efter en lang palaver skibstømreren, som længe havde været syg af skørbug, til at ordne vores slup, så vi kunne hente alle ind fra skibet.

(SQUANTO, MASSASOYT OG QUADEQUINA)

Torsdag den 22. marts blev en meget dejlig og varm dag.

Ved middagstid holdt vi atter samling for at ordne vores egne affærer, men endnu før der var gået en time, dukkede Samoset op. Med sig havde han Squanto, eneste overlevende af de

50 (456)

(EDWARD WINSLOW FORHANDLER MED MASSASOYT)

tyve indfødte her fra Patuxet, som Hunt bortførte. Squanto havde været i England og boet hos Master John Slany, en handelsmand i Cornhill nær London. Derfor kunne han en smule engelsk. Nu kom han her sammen med tre andre. Med sig havde de en mindre kvantum skind og frisktørrede røde sild, som dog ikke var saltet.

De gjorde os forståeligt, at deres store sagamore (sachem) Massasoyt var lige i nærheden sammen med sin bror Quadequina og alle sine mænd. Tungen slog knuder med det engelske, da de skulle gøre os forståeligt, hvad deres ærinde var, men en time senere viste deres konge sig på bakketoppen sammen med sine tres krigere. Vi så dem ganske tydeligt deroppe, og de så os.

Vi havde ingen intensioner om at sende vores guvernør (John Carver) over til dem, og de på deres side var lige så tilbageholdende. Det endte med, at Squanto gik til Massasoyt og kom tilbage med en melding om, at vi skulle sende en, Massasoyt kunne forhandle med. Den var vi med på, og det blev Edward Winslow, der fik i opdrag at få styr på, hvordan han var, og så gøre ham bekendt med vores guvernørs indstilling og ønsker: at vi gerne ville handle med dem på fredelig vis.

Massasoyt skænkede vi et par knive og en kobberkæde med en ædelsten i. Quadequina fik en kniv og en ædelsten til at sætte i øret. Dertil en krukke med stærk alkohol, rigeligt med kiks og noget smør. Alt sammen blev velvilligt modtaget.

Vores sendebud (Edward Winslow) sagde i sin tale til ham (Massasoyt), at kong James hilste ham i respekt med kærlighed og fred og anerkendte ham som sin ven og allierede, og endvidere, at vores guvernør ønskede at mødes med ham for at handle, samt for at indgå fredsftale med ham som sin nærmeste nabo.

Massasoyt syntes godt om talen og lyttede opmærksomt, selvom oversætterne havde svært ved at finde de rigtige ord.

51 (457)

(DER UDVEKSLES GIDSLER FØR TOPMØDET MELLEML SAGAMORE MASSASOYT OG VORES GUVERNØR JOHN CARVER)

Da han (Massasoyt) havde spist og drukket godt og hans følge havde fortæret resten, gav han sig til at studere vores udsending (Edward Winslows) sværd og øvrige udrustning med et minespil, der lod forstå, at han ønskede at købe det. Det måtte vores udsending med passende diplomatisk minespil afvise.

Til sidst overlod han (Massasoyt) ham (Edward Winslow) i sin bror Quadequina's varetægt, hvorpå han (Massasoyt) krydsede bækken sammen med en snes ubevæbnede krigere. Vi tog seks eller syv som gidsler for vores Edward Winslow.

Kaptajn Standish, Master Williamson (måske Allerton. På dette tidspunkt var der ingen Williamson i bosættelsen) og et halvt dusin bevæbnede mænd mødtes med deres Massasoyt ved bækken. Her hilste begge parter respektfuldt hinanden på den måde, at den ene gik over til modpartens folk og vice versa. Derefter gelejdede vi deres

konge hen til et hus, der var under opførelse, og som vi i forvejen havde indrettet med et groft grønt tæppe og nogle puder.

Straks ankom så vores guvernør (John Carver), ledsaget af tromme og trompet og et par bevæbnede vagter.

De hilste på hinanden. Vores guvernør kyssede Massasoyt på hånden, Massasoyt kyssede ham, og så satte de sig.

Guvernøren bestilte alkohol og skålede med sin gæst. Massasoyt drak en ordentlig slurk, hvilket medførte, at han fra nu af svedte voldsomt. Guvernøren bestilte frisk kød, som Massasoyt spiste uden besvær og gav noget af til sine folk. Så forhandlede de sig frem til følgende

(FREDSAFTALE MELLEML OS OG MASSASOYT)

1. At hverken han selv (Massasoyt) eller nogen af hans folk måtte krænke eller såre nogen af vore folk.

52 (458)

2. Og dersom nogen af hans skadede nogen af vores, skulle han bringe os lovovertræderen, så vi kunne straffe ham.

3. At hvis nogen af vore redskaber forsvandt, når vore folk var på arbejde, var det hans pligt at sørge for, at de blev leveret tilbage, og dersom nogen af vore skadede nogen af hans, skulle vi iagttage de samme forholdsregler.

4. Hvis nogen uretmæssigt indledte krig mod ham, skulle vi komme til hjælp. Og hvis nogen erklærede os krig, skulle han hjælpe os.

5. Han skulle sende bud til sine forbundsfæller og indskærpe dem, at de ikke måtte gøre os uret, men være omfattet af de samme fredelige betingelser, som han.

6. At deres folk skulle efterlade deres buer og pile bag sig, når de skulle hen til os, og vi på samme måde vores skydevåben, når vi skulle hen til dem.

7. Sluttelig: At ved at gøre dette, ville Kong James regne ham, Massasoyt, for sin ven og allierede.

(MASSASOYT OG HANS FØLGES FREMTONING)

Det hele så ud til at falde i Massasoyts og hans følges smag.

Hele tiden, mens han sad ved siden af guvernøren, rystede han af angst. I øvrigt fremstod han som en stærk og sund mand i sin bedste alder med en rask og rørig krop, levende gestik og fåmælt. Hans klædedragt afveg kun i ubetydeligt omfang fra de øvriges, blot havde kun han en stor halskæde af hvide benperler, i hvilken der bagpå var anbragt en lille pose tobak, som han røg af og også bød os at ryge. Ansigtet var malet med en dybrød farve, der mindede om morbær, og hele hovedet var indsmurt i olie, så han fremstod fedtet. På samme måde var hans følge

53 (459)

malet i hele hovedet eller dele af det. Nogle med sort, nogle rødt, andre gult og andre igen hvidt. Nogle havde malet kryds, andre groteske mønstre. Nogle havde skind på, andre var helt nøgne. Alle var de stærke, høje mænd, der forstod at føre sig.

Da alt således var på plads, fulgte guvernøren Massasoyt til bækken, hvor de omfavnede hinanden til afsked. Vi passede omhyggeligt på vore gidsler.

(Quadequina bliver også trakteret)

Vi afventede nu vores udsendings tilbagekomst, men så erfarede vi, at Quadequina var på vej, og at vores udsending ville forblive hos dem, til denne kom hjem igen.

Lidt efter kom så Quadequina, og han havde et helt kompagni med sig. Vi trakterede ham på samme måde som de forrige og førte ham hen til stedet, vi havde indrettet. Han var meget bange for vores skydevåben og gjorde os med mange mishagsytringer forståeligt, at han ønskede dem fjernet, så det gjorde vi. Han var en vældig korrekt, høj ung mand, meget beskeden og høflig i sin fremtoning. Han omtalte vores traktement i rosede vendinger, hvilket bekræftede os i at behandle ham helt, som det var sket med hans bror (Massasoyt). De fleste af folkene, han havde med, var til gengæld helt stille.

Da han var ledsaget af sted igen, løslod de endelig vores udsending (Edward Winslow). To af hans folk (Quadequina's) ville gerne blive og overnatte, men det kunne vi ikke gå med til.

(Massasoyts kniv og trompeten)

En ting har jeg glemt at fortælle: Massasoyt havde ved sit bryst en stor, lang kniv hængende i en strop. Desuden var han ganske overvældet over vores trompet, og nogle af hans folk blæste i den, som bedst de kunne.

Samoset og Squanto blev hele natten, mens Massasoyt og hans følge overnattede i skoven lige i nærheden af os sammen med alle deres koner og kvinder.

De meddelte os, at de ville komme og så korn om en uges tid på den anden side af bækken,

54 (460)

og slå sig ned der for hele sommeren. Det er ganske tæt på os. Den nat satte vi ekstra vagt, men der var ingen tegn på fare.

Næste morgen (fredag d. 23. marts) kom flere af deres folk over til os. Vi regnede med, at de nok gerne ville have noget at spise. De sagde, at kongen gerne så, at nogle af os kom og besøgte ham.

Kaptajn Standish og Isaac Allerton accepterede dristigt denne udfordring og blev budt velkommen af ham efter dennes normer: han gav dem tre - fire jordnødder og noget tobak.

(GODT NABOSKAB)

Vi kan kun opfatte det sådan, at han gerne vil holde fred med os. De havde nemlig holdt øje med vore folk, når disse på egen hånd eller et par stykker var ude og arbejde i skoven eller på andejagt, uden på nogen måde at skade dem, hvilket de let kunne have gjort. Det skyldtes måske især, at Massasoyt ligger i krig med de meget magtfulde Narragansetts,

hvor vi i givet fald kunne komme ham til undsætning med vore våben, som i den grad vækker rædsel.

Massasoyts folk blev til godt ud på formiddagen. Vores guvernør tilbød, at hvis de kom med deres konges kedel, ville vi fylde den med ærter. Den gestus kunne de ikke stå for. Derefter sagde de farvel.

Det var dejligt vejr om fredagen. Samoset og Squanto blev hos os.

(54(460)

(Squanto hjælper os i gang med at dyrke majs)

På et senere tidspunkt gav som mange som muligt sig til at så korn. Her var Squanto dem til stor hjælp, både med at vise, hvordan man sår denne korntype (majs) og derefter, hvordan man gøder den og passer den under opvæksten. Han fortalte dem ligeud, at hvis de ikke havde fisk til at gøde med, når de skulle så, ville det hele blive til ingenting på disse meget brugte jorde. Og han forklarede dem, at i midten af april måned ville der være tilstrækkeligt med fisk i åen til formålet. Man skulle fange dem på den og den måde, sagde han. Endvidere viste han dem steder, hvor de kunne skaffe sig andre slags forråd, som de havde brug for. Ved derefter at prøve sig frem, erfarede de, at alt forholdt sig, som han havde fortalt dem.

De såede også engelske kornsorter og ærter, men det faldt ikke godt ud, hviket enten måtte skyldes dårlige frø eller forkert vejrlig, eller begge ting, eller måske noget helt tredje.

55 (461)

(Squanto fanger ål til alle)

Ved middagstid tog Squanto ud for at fange ål. Hen under aften kom han med så mange, han kunne have i hånden, hvilket vakte stor glæde i bosættelsen. Ålene var fede og smagte godt. Han trådte på dem og fangede dem så med hænderne uden brug af andre redskaber.

(Master John Carver genvælges til guvernør)

Denne dag fortsatte vi med vore daglige gøremål, som vi efterhånden så mange gange var blevet forhindret i, når de vilde dukkede op. Vi grundfæstede vores militære strategier og fik styr på visse love og forordninger, som vi fandt nødvendige for nærværende og hele vores samlede situation.

Vi valgte (genvalgte) ved samme lejlighed vores
guvernør for dette år, nemlig

Master John Carver
en velanskreven mand,
vældt af alle.

56 (462)

(TUREN TIL MASSASOYTS BY)

Edward Winslow

En tur til Packanokik, den store kong Massasoyts bolig. Endvidere vores budskab og svaret derpå, samt vores opvartning af ham

Efter mange overvejelser blev det på Fællesmødet besluttet at sende nogle af os til Massasoyt, den øverstkommanderende hos de vilde, der boede tæt på. Dels for at undersøge, hvor de er lokaliseret i en given anledning, dels for at kende deres styrke, udforske omådet, forebygge det mishag, deres uregelmæssige måde at komme rendende på udgør, og dels for at yde dem godtgørelse for det, de kunne opfatte som vores utidige indblandinger i starten, og endelig for at sikre fortsættelsen af fredsaftalen og venskabet mellem dem og os.

Af disse og andre lignende grunde behagede det Guvernøren at udvælge Stephen Hopkins og Edward Winslow (undertegnede) til at tage afsted. Det passede fint med, at den vilde Tisquantum (Squanto), der kunne engelsk, netop kom på besøg hos os. Vi fik i al hast tilvejebragt en rød rytterfrakke af uld med kantbånd, som skulle gøre det ud for gave. På den måde regnede vi med, at både vi selv og vores budskab ville have lettere ved at blive accepteret. Budskabet var følgende:

(BUDSKABET TIL MASSASOYT)

"På samme måde som det behagede hans undersætter tit og ofte og uden frygt at besøge os, således var vi nu kommet for at besøge ham. Og for at bevise den kærlighed og gode vilje, englænderne nærer for ham, sender Guvernøren ham hermed en frakke med ønsket om, at den fred og

57 (463)

det venskab, som allerede er etableret mellem os, må fortsætte. Dette sker ikke af frygt, men udelukkende, fordi vi på ingen måde vil forulempe nogen, men blot ønsker at leve i fred med alle mennesker og især med jer, vores nærmeste naboer.

At hans folk meget ofte og i stort antal besøger os, som regel medbringende deres koner og børn, det formår vi derimod ikke længere at stå model til, selvom de skal være nok så velkomne: vi har ikke noget, vi kan byde dem, som vi havde tidligere, og som vi ville ønske, vi stadigvæk havde - indtil videre er vi så godt som fremmede i Patuxet alias New Plymouth og uden viden om, hvordan vores høst vil falde ud - . Hvorimod, hvis han selv skulle ønske at komme, eller en af hans nære venner, skulle også denne være velkommen, når han kom fra ham. Og for at vi i et sådant tilfælde kunne afgøre, hvem der var hvem, sendte Guvernøren ham denne kæde af kobber med det udtrykkelige ønske, at et hvilket som helst sendebud fra ham til os skulle have den med sig, så vi vidste besked, og på den måde kunne modtage og give respons på et givet budskab fra ham. Endvidere en opfordring til, at han ville udvirke, at alle, der måtte have skind i deres varetægt, bringer disse til os, og at han forhindrer, at der i den anledning lægges nogen form for pres på os.

At vi, da vi netop var ankommet til Paomet, som vi kalder Cape Cod, fandt korn gravet ned i området, hvilket vi satte os i besiddelse af, da der ingen levende var at finde, men kun nye grave: idet vi samtidig besluttede at yde fuld erstatning for det, hvis vi nogensinde hørte om nogen, der gjorde retmæssigt krav på det. Nu ved vi så, at de, der ejede kornet, flygtede af frygt for os, og derfor ønsker vi enten at betale dem med et lignende kvantum engelsk majsmeel, eller hvad vi ellers har at tilbyde, som de kan nyde godt af. Og vi forespørger hermed, om han kunne bede nogle af sine mænd foretage

58 (464)

kalkulationer, så vi godtgøre ham for hans tab.

Og endelig bad Guvernøren ham gøre os en tjeneste: om han ville bytte noget af deres såsæd med vores, så vi på den måde kunne efterprøve, hvilket kornsort, der trivedes bedst med jorden her, hvor vi bor."

Udstyret med disse gaver og dette budskab tog vi afsted søndag d. 10. juni ved 9 - tiden om morgenen (Denne dato anses for at være fejlagtig. The Governor anfører i sine papirer, at udsendingene tog afsted mandag d. 2. juli 1621).

(Namaschet)

Vores guide Tisquantum foreslog, at vi slog lejr for natten i Namaschet, en af Massasoyts byer. Vi mente den lå lige i nærheden, fordi indianerne i tide og utide dukkede så talrigt op hos os, men vi erfarede, at der var over tyve km til den.

På vejen mødte vi 10 - 12 mænd, kvinder og børn, som vi i den grad var blevet trætte af, fordi de åbenbart foretrækker at tage ophold, hvor det er lettest at skaffe sig noget at spise, især i sommertiden. Og da vores bugt byder på mange krabber, slår de sig ned i området ved højvande. Og nu tog de altså retur til Namaschet sammen med os.

59 (465)

Vi kom frem omkring klokken tre om eftermiddagen, og blev modtaget af glade indbyggerne på den allerbedste måde. De serverede brød for os, maizium, og en spand med shad - fisk (alosa sapidissima) i massevis, og de gav os skeer til at spise dem med. De havde kogt fiskene med mugne og ildelugtende agern, men fiskesuppen fortærede vi hjertens gerne.

Bagefter ville de have en af os til at skyde krager, idet de beklagede sig over den ødelæggelse, disse fugle forvoldte på deres korn. Vi nedlagde nogle på en afstand af omkring halvfjerds meter, hvilket de både forbløffedes og forundredes over, og det samme gentog sig senere ved andre lejligheder.

Derefter meddelte Tisquantum os, at vi næppe kunne nå frem til Pakanokick på en dag, med mindre vi var indstillet på at fortsætte yderligere tolv - femten km til et sted, hvor der var mere og bedre forråd, end hvor vi nu var.

(Vi slår lejr ved fiskegårdene)

Vi fandt det opportunt at fremskynde turen, og var med på at fortsætte. Ved solnedgang var vi fremme. Der var mange namascheucks, som dem fra Namaschet kaldes. De havde anlagt fiskegårde her ved en af deres floder. Der var i massevis af aborrer.

Også disse namascheucks bød os velkommen og gav os af deres fisk, og vi gav dem noget af vores proviant i sikker forvisning om, at vi ikke kom til at mangle senere.

Der slog vi lejr under åben himmel, for de havde ingen huse, selvom de tilbringer det meste af sommeren der på stedet.

Denne flodmunding ligger ifølge vore oplysninger

60 (466)

ikke langt fra, hvor vi opholder os. Der har ligget mange byer her og gør det stadig, da floden har en god udstrækning. Der er god jord på begge sider, da størstedelen er ryddet. De tusindvis af mennesker, der har levet her, døde under den store pest for ikke så længe siden. Det var sørgeligt, og det er det stadig: så mange udmærkede marker, så vel placeret, uden folk til at pleje og passe dem.

Det er ved denne flod, Massasoyt har sin bolig. Den har sit udløb i Narrohighansetbugten (Narragansettbugten), som de franske benytter sig meget af. Den er stor nok til vores skibe et langt stykke op, siger de vilde, og en slup helt til dens udspring, dog vi føler os kun sikre på at bruge en slup.

(Flere vilde slutter sig til ekspeditionen)

Men tilbage til vores rejse. Næste morgen pakkede vi sammen efter morgenmaden og tog videre, nu ledsaget af seks vilde.

Da vi havde gået omkring ti km langs floden, kom vi til et vadested af en slags, vi havde set andre steder. De vilde sagde, at vi skulle tage vores bukser af, for vi skulle igennem her.

(De to overlevende)

Her må jeg huske at berette om den tapperhed og det mod, der mødte os fra nogle vilde på den anden side af floden. Der var her kun to overlevende mænd, og de var begge gamle. Den ene var tydeligvis over 60. Da de nu observerede en større gruppe mænd i floden, løb de meget hurtigt og godt skjult af gæsset ned for at møde os ved bredden. Her råbte de os koldblodigt og frygtløst an med pile i deres spændte buer rettet mod os. De forlangte svar på, hvad vi bestilte her, da de troede, vi var

61 (467)

fejender. Derfor var det, de var kommet os så hurtigt i forkøbet helt nede ved vandet. Men da de så forstod, at vi var venner, bød de os velkommen og gav os af det lidt, de havde. Vi skænkede dem hver en lille perlekæde. Så langt så godt. Den ene tjeneste er den anden værd.

(Refleksion over de nye oplevelser)

Da vi havde fået vand i hovedet her og gjort toilette, fortsatte vi rejsen, selvom det faktisk var for varmt. Der var nemlig så rigeligt med vand i landskabet, at aldrig så snart følte man sig tørstig, så var der et køligt kilde lige for hånden. Og mange små sidefloder. Men de vilde drikker kun fra selve kildespringene.

Hvor som helst, vi kom til en lille bæk uden bro, stillede to af de seks vilde op for at bære os over, før vi tænkte på at spørge dem. De tilbød også at bære vores våben

og tøj, som vi måtte afføre os i situationen. Vi oplevede begge, at en af dem knyttede sig særligt til en af os. I det hele taget udviste de alle noget nær taknemmelighed og ønskede at hjælpe og smidiggøre rejsen for os.

Som vi kom frem, gik det op for os, at så godt som hele floddalen havde været beboet. Det sås på den måde, at landskabet var under kultur, bortset fra, at ukrudtet nu stod lige så højt som os selv. Der er meget godt tømmer her, både eg, fyr og birk og usædvanlig store valnøddetræer.

Landskabet veksler mellem åbne flader og bakket terræn som mange steder i England. På sine steder fremstår det meget klippefyldt både synligt og skjult. Og selvom det er et vildsomt sted med skov over det hele, står træerne ikke tættere, end at man sagtens kan komme frem til hest mellem dem.

62 (468)

Efter lang tids vandring opdagede en af vore indianere en mand, og fortalte os det. Vi ville vide, om der var fare på færde?

Han lod forstå, at hvis der var tale om narrohigganset (narragansett) mænd, så var de ikke til at stole på.

Med den bemærkning fik vi fat i musketterne. Vi beroligede dem og sagde, at de ikke skulle frygte noget. Om der så var tyve af dem, skulle vi nok tage os af dem.

Men de råbte till ham og fandt ud af, at han var en ven, der havde to kvinder med sig. Deres kurve var tomme, men de hentede vand i deres krukker, som de gav os at drikke af. Derefter drog vi videre.

Senere mødte vi endnu en mand, også sammen med to kvinder. De havde ligget i lejr ved en saltvandssø og havde nogle kurve fyldt med stegt krabbekød og fisk og andre med tørrede muslinger. De tilbød os noget, og vi spiste og drak sammen med dem. Vi gav hver af kvinderne en perlekæde og tog videre.

Senere kom vi frem til en af Massasoyts byer, hvor vi fik østers og andet godt fra havet.

(Packanokick)

Derfra nåede vi til Packanokick, men Massasoyt var ikke hjemme. Vi slog os ned. Nogen sendte bud efter ham.

Da det forlød, at han var på vej, forlangte vores guide Tisquantum, at vi afladede vore våben, når vi skulle møde ham, men den ene af os gik tværtimod igang med at lade sit, hvorpå de kvinder og børn,

63 (469)

der så ham stå der med sit våben, forsvandt. De kom først igen, da han lagde våbnet fra sig, og vores tolk fik gjort ham begribeligt, hvad han havde at gøre.

(Møde med Massasoyt)

Da Massasoyt ankom, afladede vi altså vore våben og hilste ham, hvorpå han bød os velkommen på sin måde og tog os med ind i sit hus, hvor vi satte os sammen med ham. Nu overbragte vi ham vores budskab og vore gaver. Han var mildest talt bæret som han fremstod med rytterfrakken over skuldrene og kæden om halsen. Det samme kan siges om hans mænd: at se deres konge i så dristig en fremtoning.

(MASSASOYTS SVAR PÅ VORES BUDSKAB)

Dette var, hvad han svarede på vores budskab:

Vi var velkomne. Og han ville med glæde fortsætte den fred og det venskab, der var mellem ham og os. Og han ville sørge for, at hans folk ikke længere skulle udgøre en pestilens for os, som de havde gjort. Og han ville endvidere sende bud til Paomet og hjælpe os med såkorn i overensstemmelse med vores ønsker.

Da han var færdig, samlede hans mænd nær ved ham, og det var nu dem, han henvendte sig til i en storslået tale. De brød ind, som det passede sig, idet de bekræftede og bifaldt, hvad han sagde. Såvidt vi blev oplyst, var meningen således:

Var ikke han, Massasoyt, øverstbefalende i landet? Var dette ikke hans by og hans indbyggere? Og ville de mon ikke bringe os deres skind?

Hvortil de svarede, at de var hans undersåtter, at de ville have fred med os og overbringe os deres skind.

På samme måde nævnede han derpå mindst tredive steder. Og indbyggernes svar var af samme art, som lige før.

På den måde blev det efterhånden en smule ensformigt, selvom det alt andet lige var lovende oplysninger. Da det var slut, fyrede han op under tobakken for os, samtidig med

64 (470)

at han begyndte på en længere udredning om England og om Hans kongelige Majestæt. Han undrede sig over, hvordan kongen kunne leve uden en hustru (Chr. IVs søster Queen Anne, som var død i år 1619). Han fortsatte med at tale om franskmændene, og bad os om ikke at finde os i, at de kom til Narragansett, for Narragansett var King James' land, på samme måde som han, Massasoyt, var King James' mand.

(DET BLEV SENT)

Det blev sent, men der vankede ikke nogen fortæring, for han havde virkelig ikke noget som helst, da han jo kun lige var kommet hjem. Så vi udtrykte ønske om at trække os tilbage for natten.

Vi fik plads i hans og hans hustrus seng. De i den ene ende, og vi i den anden: en seng af planker hævet tredive cm op over det stampede gulv, og belagt med en tynd måtte. Endnu to af hans nærmeste rådgivere kom og pressede sig ned hos os. Vi blev mere udmattede af vort nattelogi end af vores daglige strabadser på rejsen.

(DAGEN EFTER)

Næste dag, torsdag, troppede mange af deres sachems og underguvernører op for at hilse på, og med dem desuden mange af deres mænd. Så gik de igang med deres form for handel med skind og knive. Vi udfordrede dem til at skyde til måls om skind, men det turde de ikke. Men de ville gerne se os skyde, hvilket vi gjorde med hagl, som vi brugte til fugleskydning, og de undrede sig såre over at se målskiven oversået med huller.

Ved 1 - tiden kom Massasoyt med to fisk, som han havde nedlagt med bue og pil. De mindede om karpes fisk, bare tre gange så store og med bedre kød. Mens de kogte, var mindst fyrretyve klar til at tage del i måltidet. Alt blev fortæret. Dette måltid var vores

eneste i de to nætter og dage, vi var der, og havde den ene af os ikke skaffet en fasan, havde vi gjort resten af rejsen på fastende hjerte.

Massasoyt prøvede meget påtrængende at få os til at blive i længere tid, men vi ville helst kunne holde Sabbat hjemme og var alvorlig bange for, at det skulle slå klik for os på grund af

65 (471)

søvnmangel. En ting var det usle logi, men dertil kom de vildes skingrende syngen, for de har for vane at synge sig selv i søvn, for ikke at nævne lus og lopper inden døre og myggene udenfor. Vi frygtede virkelig for, at vi, hvis vi skulle blive længere, ikke ville have kræfter nok i behold til at nå hjem.

(Vi tager afsked)

Så derfor pakkede vi sammen for at tage afsted før solopgang fredag morgen. Massasoyt var både skuffet og skamfuld over, at han ikke kunne tage sig bedre af os, og da han forlangte, at Tisquantum skulle blive hos ham og stå for indsamling af varer til os, udnævnte han i stedet en vis Tokamahamon til at følge os. Ham har vi kun godt at sige om, tro i alle ting fra først og sidst.

Vi gjorde os til gode med lidt fisk i den samme af Massasoyts byer, hvor vi fouragerede på udturen, og købte os en god håndfuld af deres tørrede mel, som ikke var sådan at få fat på på denne årstid, dertil en mindre line med tørrede skaldyr, der mindede om østers. Disse sidste gav vi de seks vilde, der fulgtes med os, mens vi holdt melet for os selv. Når vi skulle drikke vand, tog vi samtidig en skefuld af melet sammen med en pibe tobak, da vi ikke havde noget som helst forråd, og som det faldt sig, nænnede vi ikke andet end også at give dem noget, så længe der var.

(Huset)

De tog os med til et hus syv - otte km borte fra stien, hvor de mente, der var noget spiseligt. Det var der bare ikke, men vi fik da det ud af det, at vi nu var endnu mindre i stand til at nå hjem.

Den aften nåede vi frem til fiskegården, hvor vi tidligere havde været, men namascheukerne var taget hjem, så her var der heller ikke udsigt til noget som helst mad. En af de vilde skød en majsild nede i vandet. Han nedlagte endvidere et lille eger på størrelse med en rotte, neuxis kaldet. Han gav os

66 (472)

halvdelen af hver, og bagefter fiskede vi henne i fiskegården.

(Notat til Plymouth)

Her skrev vi et notat til Plymouth og sendte Tokomahamon afsted til Namasket med budskabet, idet vi indskærpede ham dér at sende en anden videre (til Plymouth), så vedkommende kunne nå frem med mad til os i Namasket.

Nu var der kun to mand tilbage hos os, og det behagede GUD at skænke dem rigeligt med fisk, så vi alle blev mætte.

Så gik vi til ro, mens de to vilde fiskede videre. De fik god fangst og gik igang med at spise igen, idet de sørgede for at stege resten, så det var gjort klar til morgenmad. Ved to - tiden om natten blev det et værre stormvejr med blæst og regn og lyn og torden, der var så voldsomt, at vores bål gik ud, og havde de vilde ikke stegt fisk til os, mens vi sov, skulle vi have fortsat på fastende hjerte. Regnen fortsatte nemlig med voldsom styrke hele den udslagne dag, indtil vi kun var et par km hjemmefra.

Langt om længe kom vi udkørte og gennemblødte frem til Namaschet. Her hvilede vi ud og uddelte gaver til de, der havde udvist selv den mindste venlighed mod os.

(DEN UBEHAGELIGE VILDE)

En af de seks, der var taget med os fra Packanokik, og som på et tidligere tidspunkt på en ubehagelig måde havde svigtet os, studsede over, at han ikke fik noget, idet han understregede sin indsats for os. Vi mindede ham om visse uhøfligheder, som han havde stået for, og at han derfor ikke fortjente noget som helst, men vi gav ham nogle småting alligevel. Så ville han give os af sin tobak! Men nu måtte vi så i fuld offentlighed afsløre, at hvis det var noget af den,

67 (473)

han havde stjålet undervejs, så sagde vi pænt nejtak, for vi ville ikke under nogen omstændigheder modtage af, hvad der var stjålet. Hvis vi gjorde det, ville vores gud blive vred på os og udslette os. Det var mere, end han kunne klare, men de øvrige hyggede sig gevaldigt.

(Hahahah)

Da vi brød op, var han (den vilde) imidlertid henvist til at tage ham (undertegnede) på ryggen og bære ham over en flod, til trods for, at han (den vilde) altså tidligere havde fornærmet ham (undertegnede).

Hvis han ikke havde gjort det, ville de vilde have hængt på os hele natten og tænkt på, om vi mon nogensinde ville komme videre i det vejr: men, GUD være lovet!, kom vi sikkert hjem samme aften, selv om vi var våde og udkørte helt ned til sokkeholderne.

68 (474)

(REJSEN TIL KONGEDØMMET NAUSET)

En rejse, som ti af vore mænd foretog til kongedømmet Nauset, i eftersøgningen af en dreng, som var faret vild i skovene.
Med omtale af genvordigheder
vi kom ud for undervejs

Den 11. juni (denne dato betragtes som en fejl. Governor Bradford gør i sine papirer opmærksom på, at der snarere er tale om slutningen af juli måned 1621. Eftersøgningen

startede altså i begyndelsen af august.) fór en vis John Billingson vild i skovene. Han vandrede rundt på må og få fem døgn tid og levede af bær, og hvad han ellers kunne finde.

Vi tog vi afsted i rigtig godt vejr, men efter kort tid på havet, blæste det op til storm med regn og en hel del lyn og torden. Så galt gik det, at en skypumpe rasede lige i nærheden af os, men den varede, GUD være lovet, ikke lang tid, og vi gik om aftenen i havn et sted, der kaldes Cummaquid, i håb om dér at finde John Billington junior. Der var to vilde med os: Tisquantum, vores tolk, og Tokamahamon, en særlig ven. Da det var blevet nat, før vi kom ind, ankrede vi op midt i bugten, hvor vi løb på grund i det lave vand.

Næste morgen opdagede vi nogle vilde, der var ude og samle krabber. Vi sendte vore to tolke hen for at snakke med dem på den anden side af sejlrenden, så de kunne fortælle, hvem vi var, og hvad vi var kommet for,

69 (475)

og overbevise dem om på ingen måde at frygte os, da vi jo ikke ville skade dem.

De kunne fortælle, at drengen havde det godt, men at han var i Nauset. Men nu vi var der, syntes de, vi skulle komme ind på stranden og spise med dem. Så snart båden kom fri af grunden, tog vi dem på ordet. Seks af os tog ind, medbringende fire smågaver.

(Sachem Lyanough og Den gamle kvinde)

De tog os med til deres sachem eller Governor, som de kalder Lyanough, en mand, ikke er en dag over seksogtyve år (jævnaldrende med Edward Winslow), yderst præsentabel og så velproportioneret, at han overhovedet ikke mindede om en vild, bortset fra hans gevandter. Måden han førte sig på svarede til hans status, og han havde en veludviklet sans for humor.

Vi oplevede en meget sørgelig ting her. Det var denne gamle kvinde, der for os så ud til at være mindst hundrede år gammel. Hun kom for at se os, da hun aldrig før havde set englændere, men hun var ikke i stand til det for bare tårer, som det var umuligt for hende at standse. Vi forhørte os om, hvad der var i vejen. De tilstedeværende fortalte, at hendes tre sønner var gået ombord på Master Hunts skib for at handle med ham, og at han da tog dem til fange og med til Spanien, en skæbne, som mindede om den, Tisquantum var blevet udsat for på nogenlunde samme tidspunkt. Og nu havde hun ikke sine børn til at tage sig af hende på sine gamle dage.

Vi lod forstå, hvor kede af det vi var over, at nogen engelskmand skulle krænke dem på den måde, at Hunt var et dårligt menneske, og at enhver englænder, der hørte om det, vile fordømme ham: de skulle vide, at vi aldrig kunne finde på noget lignende, om vi så fik alle de skind, der var i landet. Derpå gav vi hende nogle små gaver, hvilket tilsyneladende beroligede hende noget.

Efter aftensmad fortsatte vi sejladsen mod Nauset,

70(476)

nu med Lyanough og to af hans mænd ombord. Højvandet og dagslyset var næsten forsvundet, før vi kom frem, så vi kunne ikke komme ind under kysten med vores slup, men sachemen gik i land med sine mænd. Vi sendte endvidere Tisquantum hen, så han kunne fortælle Nausets sachem, Aspinet, hvorfor vi var kommet.

(De påtrængende vilde)

Der kom en hel masse vilde hen til os. De var meget ivrige efter at få vores båd ind, men det havde vi hverken rigtig mulighed for eller lyst til, da vores tillid til dem kunne ligge på et meget lille sted. Det var de samme, der tidligere havde angrebet os lige her, netop på dette sted, da vi om vinteren var på ude for at finde et sted til en bosættelse (se s. 431 - 434). Og i virkeligheden var det ikke så mærkeligt, at de havde opført sig sådan, som vi var dukket op dér i sneen, hvor vi overhovedet ikke havde set nogen huse, selvom vi var lige midt blandt dem

Da vores båd var gået på grund, kom der særlig mange af dem, men vi forblev i den og var på vagt og afviste alle på nær to, nemlig en fra Maramoick og en af de, hvis korn vi dengang havde taget med os. Vi tilbød ham ersatning for det og indbød ham til enten at komme til Patuxet, eller vi kunne komme til dem med tilstrækkeligt korn. Denne sidstnævnte lovede at komme til os. Vi strøg ham med hårene ved hjælp af gaver. Vi erhvervede os også et mindre antal skind i den forbindelse.

(SACHEM ASPINET OG HANS KRIGERE KOMMER MED DRENGEN)

Efter solnedgang ankom Aspinet med et storslået følge. Med sig havde de drengen, som blev båret tørskoet gennem vandet. Aspinet havde mindst hundrede folk med sig. Halvdelen kom ubevæbnede hen til sluppen med drengen, den anden halvdel stod på afstand med buer og pile. Så afleverede Aspinet drengen behængt med perlekranse, og gav udtryk for fred mellem os. Vi

71 (477)

skænkede Aspinet en kniv, og takkede på samme vis den person, der i første omgang havde taget sig af drengen og bragt ham herhen. Derefter drog de alle bort.

(De skræmmende Narrohigansets)

Det var her, vi forstod, at Narrohigansets (Narragansetts]) havde gjort det af med nogle af Massasoys folk og taget ham til fange. Det satte en skræk i livet på os, fordi vores koloni var så svækket lige nu (Det fremgår af s. 359, at udover de ti mænd her, var der kun 22 voksne mænd tilbage i Plymouth), og de, der var udvalgt til at være væk på denne tur, var vel at mærke udvalgt blandt de stærkeste.

(SACHEM LYANOUGH OG DE DANSENDE KVINDER)

Men vi bed tænderne sammen for at komme hjem så hurtigt, vi kunne. Der var bare det ved det, at vi havde vinden imod os og næsten ikke mere drikkevand, og da der var over hundrede km hjem, gik vi ind til kysten igen. Her mødte vi atter Lyanough, sachemen fra Cummaquid, sammen med både mænd og kvinder og børn. Han bragte os med glæde et kar, der rummer sine halvtreds liter, og ledsagede vore folk hen til et skyggefuldt sted med vand. Vandet der var nu ikke særlig godt. Ikke destomindre tog han, hvad der var, på ryggen hen til dem (os). Mens dette stod på, tog alle kvinderne hinanden i hænderne og sang og dansede foran sluppen, og de resterende mænd udstrålede al den venlighed, de formåede. Lyanough selv tog et af sine halssmykker og hang på en af os.

Vi forsøgte igen at komme afsted. Det gik meget trægt, og vandet var ganske udrikkeligt, lige til at brække sig over.

Næste morgen dukkede Lyanough igen op og løb hen mod os. Vi havde besluttet at vende og sejle mod Cummaquid igen, og nu tog vi ham ombord:

72 (478)

han var stadig lige så venlig, som han plejede at være.

Jordforholdene i Nauset og Cummaquid minder om hinanden: fladt og sandet, uegnet til korndyrkning. Den hos os er bedre. Skibe ligger godt for anker på begge steder. Om sommeren er her mange fisk.

Da vi nu havde fået, hvad vi kunne drikke, tog vi afsted igen og kom ved
GUDs Forsyn sikkert
hjem samme aften.

73 (479)

(REJSEN TIL KONGEDØMMET NAMASCHET)

En rejse til kongedømmet Namaschet for at forsvare den store kong Massasoyt mod Narrohiggansets og for at tage hævn over vores tolk Tisquantums formodede død

Da vi kom retur fra Nauset, blev vi mødt af sandheden om, at Massasoyt var fordrevet fra sit land af narrohiggansetterne (narragansetts).

(EN VIS COUBATANT)

Vi fik endvidere underretninger om, at en vis Coubatant, en af Massasoyts underordnede sachems, som de ofte frygtede havde for intim forbindelse med narragansetterne, at denne Coubatant var i Namaschet i forsøg på at bringe Massasoyts navn i miskredit hos hans mest hengivne tilhængere, ligesom han også kun omtalte os med foragt, idet han på det skarpeste fór frem mod freden mellem Nauset, Cummaquid og os. Tisquantum måtte også stå for skud. Og Tokamahamon gav han også det glatte lag sammen med en vis Hobbamock. Den ene af disse to sidstnævnte havde han haft til hensigt på forræderisk vis at slå ihjel kort tid forinden, fordi vedkommende var en af Massasoyts betroede folk.

(COUBATANT UDVISER TRUENDE ADFÆRD)

Tokamahamon opsøgte ham officielt, hvilket de to andre ikke turde. De risikerede dog liv og lemmer ved i det skjulte at forsøge at få oplysninger om deres konge. Mens de overnattede i Namaschet, afslørede Coubatant dem og satte dem i husarrest. Han havde et særligt øje til Tisquantum, for, som han sagde. - Med ham død, mister englænderne deres tunge.

74 (480)

Hobbamock, der var en stærk og modig mand, undslap Coubatant og kom til New Plymouth meget nedtrykt og fuld af sorg for Tisquantum, som han regnede med var blevet dræbt, da han havde set, hvordan Coubatant holdt en kniv mod hans bryst.

(Der indkaldes til Fællesmøde)

På baggrund af disse efterretninger indkaldte vi til Fællesmøde den 13. august 1621 og besluttede næste morgen at sende 10 bevæbnede mænd til Namaschet med Hobbamock som stifinder. Dette for at hævne os på vores forbitrede fjende Coubatant, som vi gik ud fra havde dræbt Tisquantum. Vi havde endvidere til hensigt at tilbageholde en vis Nepeof, en sachem eller guvernør i samme forbund, til vi fik vished for, hvad der var blevet af vores ven Massasoyt.

Tirsdag den 14. august udsendte vi mændene som ovenfor nævnt. Det blev dog en meget våd dag.

Da vi var seks - syv km fra Namaschet, tog vi en afstikker fra ruten og blev der, til natten faldt på, for ikke at afsløre os selv. Vi besluttede i enighed, at det ville være bedst at belejre huset ved midnatstid. Vores kaptajn (Miles Standish) udstak opgaver til hver især, hvorefter vi satte mod i hinanden, det bedste vi havde lært.

Ud på natten fór vores stifinder vild, og det tog jo noget af modet fra mændene, da vi alle var gennemblødte og udmattede af at slæbe på vores tunge våben. Så var det, at en af vore, der tidligere havde været i Namaschet, klarede skærene og fandt vejen igen.

Før vi nåede frem til byen, hvilede vi ud og fortærede, hvad vore madposer havde at byde på. Derefter smed vi dem væk sammen med alt andet overflødigt, gik videre frem og besatte huset, akkurat som vi havde besluttet.

75 (481)

(TERROR ELLER FOREBYGGENDE FORSVAR)

De, der kom først ind, krævede svar på, om Coubatant mon ikke var der? Men frygten havde gjort de vilde mundlamme.

Vi gjorde dem forståeligt, at de skulle forholde sig i ro og bare blande sig udenom, for hvis ikke Coubatant var der, ville vi ikke gøre dem noget, og hvis han var, var det først og fremmest ham, vi ville hævne os på for Tisquantums formodede død, og visse andre sager. I det hele taget var vi overhovedet ikke ude på at skade deres kvinder og børn.

Alligevel slap nogle af dem ud via en dør, vi havde overset, og var i stand til at flygte, selvom de havde fået nogle sår.

Da vi ikke lod os rukke en tomme, fortalte de os til sidst, at Coubatant var vendt hjem med alle sine tropper, samt, at Tisquantum stadig var i live og var i byen. Så stod den på tobak, og hvad der lige var for hånden at fortære.

Midt i al hurlumhejet affyrede vi to salver op i luften, hvilket gjorde indbyggerne rædselsslagne, på nær Tisquantum og Tokamahamon, der forvissede indbyggerne om vores ærlige færd, at vi ikke havde tænkt os at skade nogen, til trods for, at de rent faktisk ikke kendte noget til formålet med, at vi var ankommet. Visse drenge i

husene, der opdagede vores omsorg for kvinder, skreg hele tiden *Neen squaes*, hvilket betyder. - "Jeg er en kvinde!" (eller rettere pige), og kvinderne omklamrede Hobbamock, mens de kaldte ham *towam*, hvilket betyder "ven".

Kort sagt, holdt vi dem, vi havde, i kort snor og fik dem til at lave fakler, så vi kunne se noget, mens vi gennemsøgte huset. Samtidig kom Hobbamock op på toppen af huset, mens han kaldte på Tisquantum og Tokamahamon, der nu kom hen mod os omgivet af en gruppe, nogle bevæbnede andre ubevæbnede.

Vi tog buer og pile fra de, der havde sådanne, idet vi lovede, at de ville få dem igen, når det blev dag. Huset indtog vi til vores beskyttelse, men

76 (482)

vi løslod dem, vi havde tilbageholdt, og gjorde dem på den måde klart, hvem vi var kommet for at få fat på og hvorfor.

Om morgenen, onsdag den 15. august, marcherede vi ind i midten af byen og hen til Tisquantums hus for at få morgenmad. Her dukkede alle velmenende og godhjertede op, men Coubatants gruppering var flygtet.

Og så benyttede vi anledningen til lige her midt blandt dem at understrege vore intensioner. Vi gjorde det klart for dem, at selvom Coubatant nu var flygtet fra os, så ville han ikke kunne føle sig sikker nogen steder, hvis han fortsatte med at true os og forsøgte at få andre til det samme. For det var os, der i al venlighed havde hjulpet ham og aldrig havde haft ondt i sinde mod ham, hvorfor han nu retfærdigvis fortjente straf så meget desto mere. Og lad det være sagt en gang for alle, at hvis Massasoyt ikke vendte uskadt hjem fra Narrohigganset, eller hvis Coubatant selv efterfølgende skulle finde på at udføre voldshandlinger mod ham (Massasoyt), eller udsætte Tisquantum, Hobbamock eller nogen af Massasoyts folk for vold, så ville vi hævn det på hans person og hans folk, fuldt og helt. Og med hensyn til de, der var blevet såret, så beklagede vi det meget, men de bad selv om det, i og med, at de ikke adlød vore ordrer om forblive inde i huset. Vi ville dog tilbyde dem behandling af vores kirurg Samuel Fuller, hvis de valgte at følge med os hjem.

En såret mand og en kvinde sagde ja til tilbudet og tog med os hjem. Tisquantum og mange kendte venner fulgtes med os, og hjalp os på alle måder med at lette os for vore tunge tros.

På denne måde kom vi ved GUDS gode Forsyn sikkert
hjem om morgenen, natten
efter, vi tog afsted.

77 (483)

(EKSPEDITIONEN TIL MASSACHUSETS)

En beretning om vores ekspedition til
The
Massachusets, og hvad der skete på dette
sted

Selvom massachusets - indianerne efter sigende ofte havde truet os, var det Fællesmødets generelle indstilling, at vi dog skulle opsøge dem. Dels for at slutte fred med dem, dels for at indlede handel.

Med disse mål for øje udvalgte vores guvernør ti velegnede mænd og sendte Tisquantum og to andre af de vilde i forvejen for at meddele disse folk vores ankomst og for at fungere som vores tolke.

Omkring midnat tirsdag den 18. september 1621 tog vi afsted, mens tidevandet var gunstigt for os. Vi formodede, at destinationen lå så tæt på, og at vi kunne være fremme om morgenen, men det viste sig at være beliggende nær ved hundrede km fra New Plymouth.

Da vi kom frem til bugten i Massachusetts sent på dagen onsdag den 19. september, valgte vi at ankre op langt inde og blive i sluppen uden at have set nogen som helst.

78 (484)

(HUMMERGILDE PÅ STRANDEN)

Næste morgen tog vi ind til kysten. Her havde de vilde samlet mange hummere, som vi kogte under et klippefremspring. Kaptain Miles Standish satte to vagtposter bag klippen ind mod land for at sikre vores fartøj. Selv fortsatte han med en af de vilde som stifinder og fire af mændene for at finde indbyggere. Her mødte de snart en kvinde, der var på vej for at hente sine hummere. De fortalte hende, hvor de var endt (måske ved at slå sig på maven) og roste kvaliteten. Hun fortalte dem, hvor hendes folk var. Tisquantum tog hen til dem. Resten tog tilbage, nu med oplysning om, hvordan man kunne sejle hen til dem.

Sachem Obbatinewat er guvernør her og er underlagt Massasoyt, selvom han bor i bunden af Massachusetts Bay. Han behandlede os meget venligt og fortalte os, at han af frygt for the Tarentines ikke havde noget fast opholdssted. Også The Squaw Sachem eller the Massachusetts Queen var en af hans fjender.

Vi fortalte ham, at der var adskillige sachems, der havde accepteret at være loyale mod vores King James, og hvis han var indstillet på det samme, ville vi beskytte ham mod hans fjender, hvilket han var med på. Så tog han med os for at føre os til the Squaw Sachem.

(PÅ OPDAGERFÆRD)

Vi krydsede nu igen bugten, som er uhyre stor. Der er mindst halvtreds øer, dog kender ingen af indbyggerne det nøjagtige antal. Det blev nat, før vi kom frem til dette folks område. Vores vilde tog ind på land uden at finde nogen. Således lå vi endnu en nat for anker.

79 (485)

Da det blev lyst, tog vi alle ind til kysten på nær to. Bevæbnede marcherede vi ind i landskabet. Efter fem km kom vi til et sted, hvor der for nylig var blevet høste. En wigwam lå væltet. Ikke en levende sjæl var der.

Et par km længere fremme havde deres konge Nanepashemet engang levet. Hans hus adskilte sig fra de øvrige: der var bygget en større platform af stolper og planker ca. to meter over jorden. Heroppe stod huset, det hele placeret på en bakketop.

I en bugt lige i nærheden kom vi til en fæstning, som var opført for deres afdøde konge. Den så ud som følger: Meget lange stolper var sat ned i jorden så tæt som vel muligt hele vejen, så de dannede en ring på ca 14 meter (sandsynligvis diameteren). Hele vejen rundt var en gravet grøft i brysthøjde. Én indgang med en bro. I midten af dette fort var der opført en gitter - wigwam, hvor den døde lå begravet.

Længere væk kom vi til et lignende gravsted, blot var dette lagt på en bakke. Her var Nanepashemet blevet dræbt, men siden hans død i 1619 var ingen begravet her.

(Områdets kvinder)

Vi slog os ned på stedet og sendte to af vores vilde ud for at finde indbyggerne og lade dem vide, hvorfor vi var kommet, så de ikke skulle være bange for os. Lige i nærheden fandt de stedets kvinder, samlet for at stakke korn. Vi spekulerede på, om de mon var flygtet af frygt

80 (486)

for os, siden deres boliger nogle steder var væltet, og kornet et enkelt sted var efterladt, kun dækket med en sivmåtte.

De virkede i begyndelsen yderst frygtsomme, men da de efterhånden indså, at vores henvendelser var høfligt ment, blev de helt overstrømmende og bød os på det bedste, de havde. Vi fik serveret kogt torsk med tilbehør.

Langt om længe kom en af deres mænd. De havde herset meget med ham, og han rystede endnu som et espeløv af bare frygt. Men da han blev klar over, at vi ene og alene var kommet for at handle, lovede han at komme med sine skind. Vi forhørte os hos ham om deres dronning, med hun var tilsyneladende langt væk. I det mindste for os.

(TISQUANTUMS BARSKE FORSLAG)

Her var det, Tisquantum foreslog os at skyde de vilde kvinder og tage deres skind og hvad der ellers kunne have værdi for os. - For, som han sagde. - De er et ondt folk, der mange gange har truet jer.

Men vi svarede. - Selvom de er nok så onde, vil vi ikke gøre dem noget og dermed give dem brændstof til modstand mod os. Så længe de bare snakker, går det nok. Men hvis de bare en gang virkelig forsøger noget som helst, så skal vi nok komme efter dem, og det på en måde, de ikke ville ønske dig.

Efter en begivenhedsfuld dag, vendte vi tilbage til båden, fulgt af alle kvinderne, der ikke kunne blive færdige med at handle. De afførte sig deres overdele for at sælge dem, idet de istedet tildækkede sig med grene og på den måde bevarede deres dydighed i højere grad end visse engelske kvinder. Vi måtte love at vende tilbage senere, og de på deres side lovede at samle skind til os.

(Gode muligheder for havne)

De vilde fortæller, at to floder løber ud i bugten. Den ene,

81 (487)

som vi så, med en udmærket mundning. Dog havde vi ikke tid til at udforske den. Man finder sjældent bedre muligheder for havne, end her. Der er mange klipper ved indsejlingen til bugten og sandsynligvis særdeles gode fiskepladser. Mange, yea, langt de fleste, af øerne har været beboede. Flere har været under kultur fra ende til anden, men folkene er alle døde, eller flyttet.

Vores rationer var ved at slippe op, så om aftenen tog vi hjemad i medbør med måneskin, og kom med den gode GUD ombord sikkert hjem næste dag før middag.

82 (488)

(BREV TIL EN VEN HJEMME I OLD ENGLAND)

Et brev fra New England til en ven
derhjemme, med en kortfattet og sandfærdig rapport om, hvilket
aktiv bosættelsen udgør. Endvidere visse nyttige direktiver for den,
der måtte planlægge at rejse til disse egne

Kære gamle ven. Jeg har ikke fået brev fra dig med det ankomne skib the Fortune, men da jeg jo ved, at du forventer, jeg overholder min del af aftalen (om at skrive til dig om alle ting i fortrolighed og troskab), sender jeg dig hermed vedlagte, idet jeg for yderligere oplysninger henviser til mere udførlige rapporter (se det hidtil skrevne).

Det er vigtigt, at du får at vide, at i den korte tid, vi få stykker har været her, har vi opført syv huse til beboelse, samt fire til fælles brug for bosættelsen. Og vi har planer om endnu flere.

I foråret tilplantede vi fem hektar (en hektar ca. 16.188 m²) med majs og halvanden hektar med byg og ærter, idet vi ifølge indianernes sædvane gødede jorden med sild, helt nøjagtigt majsild, som findes i så enorme mængder, at man kan skovle dem direkte op af havet, og det lige uden for vores dør.

Vores eget korn faldt godt ud, og - GUD være lovet! - fik vi også

83 (489)

et godt udbytte af majs. Med vores byg gik det lige så godt, men ærterne var ikke noget at samle på. Vi frygtede fra starten af, at de blev sået for sent. Og ganske rigtigt: de kom godt fra start og blomstrede, men så sved solen dem midt i blomstringen.

(THE FIRST THANKSGIVING)

Da høsten var i hus, sendte vores guvernør William Bradford fire mænd på jagt efter fuglevildt, for at vi på en særlig måde sammen kunne nyde frugterne af vores slid. Det lykkedes disse fire at nedlægge så meget vildt på en dag, at der med lidt ekstra hjælp fra anden side var nok til hele vores fællesskab i næsten en uge, hvor vi for fornøjelsens skyld afholdt forskellige skydekonkurrencer med deltagelse af mange af de indianere, der var

her. Og først og fremmest Massasoyt, deres store konge, med over halvfems kriger, som vi beværtede og holdt fest for i tre dage. De på deres side tog ud og nedlagde fem stykker vildt, som de skænkede guvernøren, kaptajn Miles Standish og flere andre.

Og selvom det ikke altid har været et overflødhedshorn som ved denne lejlighed, så mangler vi ved GUDS godhed så lidt, at vi ofte ønsker, du var her og kunne tage del i vores overflod.

Vi har fundet, at indianerne er meget tro i deres fredspagt med os. De er meget elskelige og parate til at gøre os tilpas. Vi kommer ofte hos dem, og de hos os. Nogle af os har været over halvfems km afsted ind i landet med dem (se siderne 462 - 473), hvilket du kan orientere dig mere om på netop nævnte sider, hvor der er en generel og mere fyldestgørende

84 (490)

skildring af bemærkelsesværdige forløb.

(Frygtblandet kærlighed)

Det har behaget GUD at indgyde indianerne frygt for os, og kærlighed til os, yea, og det gælder ikke bare den største konge, Massasoyt. Også samtlige prinser og nationer rundt om os har enten tilpasset sig os, eller benytter gladeligt enhver lejlighed til at slutte fred med os. Således har syv af dem straks sendt deres rådgivere til os med dette formål. En stat ude i havet, som vi aldrig har set, har sammen med de førnævnte frivilligt ytret ønske om at komme under vores herre og monark kong James' beskyttelse og blive hans undersåtter. På denne måde er der nu større fred mellem indianerne selv, end det tidligere var tilfældet. Intet af alt dette ville være virkelighed, hvis det ikke var for os. Og vi selv kan færdes lige så fredeligt og frit i skoven som på Englands hovedveje. Vi modtager dem som slægtninge i vore huse, og de begaver os i al venkabelighed med deres vildtkød.

De er et folk uden religion, endsige kendskab til nogen Gud, men er alligevel meget troværdige, hurtige i opfattelsen, kvikke i replikken og udstyret med sans for retfærdighed. Mænd og kvinder går nøgne omkring, bortset fra et skind om lænden.

(Klimaet, Floraen og faunaen)

Med hensyn til luftens mildhed her, minder den meget om den i England. Hvis der er nogen som helst forskel, er det, at sommeren her er noget varmere. Nogle mener, at det også er koldere om vinteren, men sådan har jeg ikke oplevet det. Luften er meget klar, ikke tåget, som det er blevet fortalt. Jeg har aldrig i livet oplevet et så varieret år, som det, vi her har haft glæde af, og hvis bare vi havde køer, heste og får, så ville mennesker her kunne leve lige så tilfredse som i hvilket som helst anden del af verden.

85 (491)

Vi har gavn af en overflod af fisk og fuglevildt. Friskfanget torsk er hverdagskost for os om sommeren, hvor bugten her også er fuld af hummer og tillige byder på alskens slags andre fisk. I september stanger vi masser af ål så let som ingenting. Vi graver dem ud af deres skjul. Hele vinteren er her forskellige slags muslinger lige uden for døren. Østers er der ingen af, men vi kan få nogle bragt af indianerne, når vi ønsker det. Hele foråret frembringer jorden naturens egne goder. Her findes hvide og røde

druer, meget søde og sprøde. Jordbær, stikkelsbær, hindbær &c. Tre blommesorter, hvide, sorte og røde, næsten lige så gode som dadler. I overflod af roser: røde, hvide og spraglede, enkeltstilkede men særdeles kønne.

(Reklame)

Hvad dette land har brug for er foretagsomme mænd, der kan stå for udviklingen af det. Det er virkelig bare så hjerteskræende at opleve alle disse udstrakte landområder med udmærkede floder uden mennesker. Og så sammenligne det med forholdene i din del af verden, som i den grad er overbelastet med massevis af mennesker.

Alt dette syntes jeg, du kunne drage nytte af at vide om og forstå, da det er tingenes rette sammenhæng, så vidt som jeg på nogen måde har haft mulighed for at lære dem at kende. Og at du på vores vegne takker GUD, som i den grad har stået os bi.

(*The Fortune* ankommer)

Der 9. november 1621 ankom forstærkningen af mænd fra jer. De løb ind ved Cape Cod halvtreds - tres km fra os. Det var indianerne dér, der ejede det korn, som vi fandt gravet ned, og som vi senere

86 (492)

har givet dem fuld erstatning for. Nu har vi et storartet fællesskab med dem, og de sendte os bud om, at der var ankommet et skib tæt ved dem, men at de mente, det måtte være en franskmænd, hvilket passede fuldsændigt med, hvad vi regnede med. Vi forventede ikke nogen venligsindede så tidligt.

Da vi imidlertid måtte erkende, at fartøjet nu lå i vores bugt, beordrede guvernør William Bradford skud affyret fra vores store kanon for at kalde vore folk hjem fra fjern og nær. Nu gjorde enhver, der kunne håndtere et våben sig klar, dreng som voksen. Fast besluttet på, at en given fjende ville finde os frygtløse og parate til at forsvare vores ret. Dog havde GUD noget bedre i posen til os, end vi ventede (det var *the Fortune*).

De ankomne havde alle helsen. Ikke en eneste var blevet syg undervejs, når man undtager søsygen. Og de er stadig, med GUDS velsignelse, raske. Madmoder Ford nedkom med en søn første aften efter ankomsten. Mor og barn har det godt.

(Det gods, der skal til Old England)

Når GUD vil, er alt på plads her, og vi er klar til at begynde på fiskeriet og handelsvirksomheden. Utvivlsomt vil det vise sig, at udbyttet, med GUDS velsignelse, vil være til gavn for alle. Men her og nu har vi brugt tiden på at laste skibet med det, vi nu har, og selvom det kan synes lidet, så mener vi hermed at kunne bevidne, at vi ikke har ligget på den lade side, især når man iagttager vort ringe antal hele den forgangne sommer. Vi ser frem til, at handelsmændene modtager varerne og finder anledning til på behørig vis at udstyre os med, hvad der er nyttigt for vores fremtidige bestræbelser, så vi på den måde opmuntres til at yde vores allerbedste.

Mens jeg nu ser frem til, at du kommer hertil sammen med

87 (493)

andre af vores venner, som vi virkelig har hårdt brug for, finder jeg det formålstjenligt at oplyse dig om et par nyttige forhold.

(NOGLE NYTTIGE RÅD)

Husk at medbringe en rigtig solid brødkasse til jeres beskøjter. Sørg for, at jeres øl- og vandtønder er lænket fast, i det mindste ved nederste tøndebånd. Undlad at tørssalte jeres kød selv. Det ved sømænd bedst, hvordan skal gøres. Pres fødevarer så hårdt sammen i jeres madtønder, at man skal bruge økse eller hakke for at få det løs. Regn ikke for meget med, at vi har korn nok til jer. Da de 35 ankom med the Fortune, gjorde de et så stort indhug, at vi nu kun lige har nok til resten af året. Sørg for let adgang til de fødevarer, I skal have undervejs. På den måde får I dem udnyttet bedre. Indret jeres sovsteder så åbne som muligt og medbring tilstrækkeligt med tøj og sengetøj. Udstyr hver mand med et skydevåben eller haglgevær. Sørg for at skydevåbnet bliver med lang bøssepipe. Lad dig ikke afskrække af vægten. Ved de fleste af vores træfninger benytter vi skydestøtter. Medbring presset citronsaft, og indtag den på fastende hjerte. Den gør god gavn.

Med hensyn til destilleret vand, så kog det med anisfrø, men indtag det i små slurke. De mest efterspurgte luksusvarer at tage med er smør eller salatolie, helst dem begge. Selv vores groveste majs er på højde med ris, så nøjes med ris til sørejsen. Tag papir og hørfrøolie med til vinduer og bomuldsgarn til lamper. Sørg for store patroner til storvildt og godt med krudt og (almindelige) kugler til fjerkræ.

Jeg vil ikke skrive mere i denne omgang, men i stedet se frem til at mødes med dig, når næste skib kommer hertil. Altså siger jeg

88 (494)

(E.W.: Edward Winslow)

hermed farvel, idet jeg befaler dig Herren i vold med ønsket om en sikker færd til os:

Hvil i ham

Din elskede ven

E. W.

Plymouth, i New England

den 11. december

1621

PS

(Det tunge skyts med grundtekstens engelske data, jvf. s. 43 (449))

a Minion

(a cannon weighing 1,200 lbs., having a bore of 3 1/4 inches and firing 340 yards)

a Saker or Sacre

(a cannon weighing 1,500 lbs., having a bore of 3½ inches and firing 360 yards)

two Bases

(cannons each weighing 202 lbs. and having a bore of 1 1/4 inches)